

ZIMNÉ ZAMRZNUTIE – DUCHOVNÉ CVIČENIA
26.-31. december 2017

KREŠŤANSTVO

NÁBOŽENSTVO Z TELA A KRVI

ÚVOD K ZIMNÉMU ZAMRZNUTIU

Viacerí sme sa rozhodli ísť na pár dní do ticha, do prírody, do jednoduchých podmienok, aby sme prioritne venovali čas vzťahu s Bohom a modlitbe, rozjímaniu nad príbehmi Evanjelíí a aby sme v atmosfére neustálej modlitby meditovali nad dôležitými otázkami:

Čo je skutočne dôležité v mojom živote, v mojich vzťahoch?

Čo potrebujem upratať a zmeniť v mojom živote, aby som dokázal/a plnohodnotne a naplno prežívať svoj život?

Čo mi bráni v slobodnom a radostnom rozlete?

Ako môžem darovať svoj život?

Komu môžem darovať svoj život?

Pre koho som tu?

Aký obraz Boha ukazujem svetu svojím životom?

Aká je moja kreativita, čo tvorím nové, čo po sebe zanechávam?

Čo prinášam do vzťahov, ako žijem spoločensvo?

Téma duchovných cvičení je veľmi „obyčajná“: „Kresťanstvo – náboženstvo z tela a krvi“. Pretože chcem zamerať tvoju pozornosť na úplne obyčajné kresťanstvo, na obyčajnú ľudskosť, na obyčajnú lásku, na obyčajné vzťahy, na Boha, ktorý sa kvôli nám stal obyčajným človekom - nahým dieťaťom, na obyčajnú židovskú ženu Máriu, ktorá povedal Bohu obyčajnú vetu „nech sa teda stane, ako Ty chceš, Pane, aj keď tomu veľmi nerozumiem...“. A chcem ťa pozvať, aby si sa aj ty zamerlal/a na **prehodnotenie svojho obyčajného života**. Pretože **všetko obyčajné je v skutočnosti neobyčajné a úžasné!** Pozri sa zblízka na obyčajný strom, obyčajného mravca, obyčajný sneh... obyčajné novonarodené dieťaťko, obyčajnú starenku... obyčajný východ slnka... obyčajný úsmev... obyčajný vzťah dvoch milujúcich sa ľudí... obyčajné odpustenie z lásky... všetko toto je úžasný zázrak – pretože zázraky existujú. Len my sme často úplne slepí... **Nebojme sa byť obyčajnými kresťanmi, ktorí sa neboja žiť vieru v Boha, v Ježiša Krista, naplno, s odvahou, kreativitou, slobodou, radosťou a darovanou láskou.**

Ponúkam ti pár podnetov k meditácii, ktoré sa ti možno budú zdať veľmi prízemné, nevzletné, nenáboženské... možno trochu provokujúce... Mojim cieľom pri písaní (alebo skôr spájaní myšlienok od rôznych duchovných autorov) je zamerať tvoju modlitbu na **vzťah** (žitú lásku k druhým a k Bohu), na **ľudskosť viery** (normálnosť, nesvätuškárskosť), na **zdravé sebaprijatie** (nepodceňovanie sa kvôli hriechnosti) a na **odvahu meniť sa** (ale nie na nebezhriešneho opatrného zbabelca, ktorý sa bojí zašpiniť, tak radšej neriskuje a nekoná/nemiluje... ale na človeka, ktorý sa nebojí milovať naplno...) Chcem ťa povzbudiť, **aby si v tichu rozjímal/a nad príbehmi z Evanjelií** – a možno teraz vo väčšom zameraní sa na **ľudský prístup Ježiša k ľuďom** („Dal som vám príklad, aby ste aj vy robili, ako... ja...“ *Jn 13,15*) – je tam krásne vidieť jeho normálnosť, až obyčajnosť jeho konania, vyjadrovania sa a služby... **Ježiš provokuje** dvojakým spôsobom: jedných („hriešnikov“ – čiže aj mňa a teba...) provokuje **k zmene života = ku vzťahu s odpúšťajúcim Bohom a ku konajúcej láske...**, druhých („zákonníkov“ – môže sa to tiež týkať aj mňa alebo teba...) **provokuje svojou slobodou od Zákona** („Naplnením zákona je láska.“ *Rim 13,10*) **a obyčajnou láskou a službou** (zákonníci obviňujú Ježiša – čiže Boha – že, z ich pohľadu, nedodržiava Božie prikázania a dovoľuje ľuďom hrešiť/byť hriešnikmi...) A potom je v Evanjeliách krásne vidieť, ako to **všetko Ježiš neustále prepája svojim vzťahom s Otcom...**

Toto je aj životný program pre každého z nás: **modliť sa a milovať/konať. Je to jednoduché. Všetko ostatné bude ovocím týchto dvoch skutočností.** A tiež: všetko ostatné, čo nás v tomto podporuje (liturgia, cirkevné predpisy, spoločenstvá, knihy...) je dobré a potrebné. A všetko ostatné, čo nás od toho brzdí (liturgia, cirkevné predpisy, spoločenstvá, knihy...) je zlé a nepotrebné. Toto (dost náročné) rozlišovanie je vecou zrelej múdrosti, do ktorej, snád', postupne dozrievame. (Aj keď menšie alebo aj veľké **nepochopenie medzi svätými** = tými, čo sa snažia žiť a milovať podľa Ježiša evanjelií, a ktorých najvyšším zákonom je láska, až potom predpis... **a medzi zákoníkmi** = tými, čo sa snažia žiť doslovne podľa momentálneho cirkevného zákona, a ktorých najvyšším zákonom je cirkevný predpis, až potom láska..., **bude neustále...**)

Všetko tvoje rozjímanie alebo čítanie by sa malo niesť v atmosfére modlitby, takej, akú máš rád/rada, ktorá by mala naplniť celý tvoj čas duchovných cvičení, či už sa prechádzaš, či už rozmýšľaš, či už piliš drevo, či už sedíš v teple pri peci, alebo sa modlíš v malej jednoduchej pivničke pri kríži, ktorej som dal názov „Kaplanka Panny Márie obyčajnej“. Teším sa, že máš odvahu **ísť hlbšie do života.**

Ak Božie slovo nedostane podobu a telo v skutočných ľuďoch a konkrétnych medziľudských vzťahoch, kresťanstvo ostane suchým a abstraktným. Skutočná pointa Ježišovho vtelenia pozostáva v tom, že **Otec spojil v Ježišovi dovedna Boha a človeka...** Mnohým kresťanom padne veľmi ťažko zmieriť navzájom božské a ľudské... Cirkev má také slabé vyžarovanie a troskotá pri naplňaní príkazu ohlasovať svetu Evanjelium. Príliš často sme totiž ohlasovali chudokrvné a mláňdravé Evanjelium vzbudzujúce dojem, že byť človekom akosi nie je celkom v poriadku. **V Ježišom mene sme skutočnosť neustále rozdeľovali na prirodzenú a nadprirodzenú, svetskú a duchovnú. To, čo Boh spojil, sme my rozdelili.**

Poznať Ježiša znamená hlásiť sa a mať účasť na tom, čo Boh učinil v Ježišovi. Boh vo svojom Synovi povedal Áno človečenstvu a urobil božské a ľudské nerozlišiteľným a zamieňateľným. Boh Otec dovedol v Ježišovi Boha a človeka k dokonalej jednote a tým daroval ľudstvu pohľad na celok, predstavu o ňom a istotu, že v rámci tejto predstavy sa môžeme cítiť bezpečne. Ježišova inkarnácia (vtelenie) nás vedie k presvedčeniu, že **Boh nás stretáva tam, kde práve sme.** Ak chceme nájsť Boha, nemusíme pohrdať svetom, ani nemusíme zanechať za sebou našu ľudskú podstatu. Len pozícia uprostred sveta nám dáva možnosť účasti na Kristovom víťazstve nad svetom.

Ide o to, aby sme naše človečenstvo akceptovali a pochopili **svet ako miesto, na ktorom k nám môže prehovoriť Boh a oslobodiť nás.** „Zo svojho tela Boha uvidím.“ (Jób 19,26) Máme tendenciu vykonštruovať „nadprirodzené“ náboženstvo, vytvárať a udržiavať systém štruktúr, ktoré majú prekryť **nedostatok medziľudských vzťahov, tých vzťahov, bez ktorých niet vtelenia,** a bez ktorých je Boh neschopný konať. **Božskosť Cirkvi Ježiša Krista sa môže ukázať len skrze jej ľudskosť.** Ak táto ľudskosť zmizne pod násypom intríg, byrokracie, pompy, blahobytu, ctižiadosti, privilégií, organizácií, kancelárií a čakární, tak božskosť Cirkvi sa tým zatemní.

Lenže my sa jednoduchej ľudskosti bojíme, lebo práve ona robí náboženstvo reálnym a náročným. Zaoberáme sa náboženstvom na úrovni abstraktných pojmov bez toho, **aby sme nasledovali Ježišov príklad vteleného Slova.** Veríme veľkej lži, že vykúpenie sa môže uskutočniť aj bez vtelenia.

Priali by sme si **oslobodenie bez záväzkov, lásku a pomoc v živote bez vzťahov, víťazstvo a úspech bez stroskotaní a slabosti. Chceme byť duchovní bez toho, aby sme boli telesní, chceme kozmické, no bojíme sa konkrétneho.** Túžime skrátka po mystickej Cirkvi bez toho, aby sme sa museli popasovať **s reálne existujúcim pozemským spoločenstvom.**

Ak má byť však Božie slovo naozaj milované a podávané ďalej, potom musí dostať svoju podobu v skutočných ľuďoch. Spása je tým najužším spôsobom spojená so spoločenstvom... Boží Duch je uprostred spoločenstva. Cirkev sa zrodila a bola definovaná na Turíce! A hneď prišla reč na spoločenstvo, životný štýl, delenie majetkov a účinné ohlasovanie. To všetko patrí spolu! **To, v čo verili, preniesli ihneď do praxe. Prví kresťania Evanjelium nielen ohlasovali, sami boli Evanjelium – dobrou zvesťou.** To, čo spoločne mali – **ozajstný nový život, novú slobodu, najvnútornejšie osobnú prítomnosť ich Pána** – bolo také očividné, že nemuseli hľadať žiadne argumenty, aby to dokázali.

Stojíme v pokušení chápať **Nový Zákon** ako z neba spadnutý návod na tému „Ako sa stať svätým“, bez toho, aby sme ho videli **ako bohatý, pestrý a konkrétny opis zmiereného života v Božej rodine.** Pokúšame sa písmenám Zákona vzdať hold, zatiaľ čo **Boh by vlastne len chcel, aby sme sa stali časťou jeho života.** Hádame sa o to, kto má pravdu, zatiaľ čo **Boh hovorí o pravdivých vzťahoch!**

Ako ťažko nám padne prijať, že by všetko mohlo byť také jednoduché – že sme totiž časťou Božieho života a Božej rodiny! Je pre nás problém uveriť, že **Boh nás už prijal za svoje dcéry a synov a že toto dedičstvo máme už len prijať.** Nejakým spôsobom sa nám podarilo odtrhnúť od seba vykúpenie a vtelenie. Po takomto nešťastnom rozštiepení sa vykúpenie (spása) stáva naozaj niečím, čo si musíme zaslúžiť. **Zrazu už nie je také dôležité, do akej miery sa medzi sebou dokážeme deliť o Božiu lásku, ale ako dokonale dodržiavame pravidlá.** Takéto rozdelenie je nesprávne, pretože **Boh nás oslobodzuje tým, že si volí telo a stáva sa jedným z nás.** Inkarnácia (vtelenie) je už forma vykúpenia (spásy).

Ježiš pozýva ľudstvo, aby sa učilo, čo sa on sám počas svojich pozemských dní učil od Ducha: čo vlastne znamená **byť človekom, dieťaťom,** čo znamenajú **vzťah a rodina.** Máme účasť na vtelení (inkarnácii). **Duch chce každej a každému z nás ukázať, do akej miery sa môže naše vlastné vtelenie stať zároveň aj naším vykúpením.**

Raní cirkevní otcovia boli presvedčení o tom, že inkarnácia (vtelenie) a vykúpenie (spása) sú v konečnom dôsledku to isté. Nikdy by nepripustili mystické vykúpenie, ktoré by sa odohralo len vnútorne alebo len v hlave. Pre týchto mužov nebolo **vykúpenie žiadnym duchovným, strhujúcim a privátnym vstupom do stavu blaženosti**. Už pre Pavla nebolo Božie kráľovstvo len záležitosťou slov. „Lebo **Božie kráľovstvo nespočíva v reči, ale v moci!**“ (1Kor 4,20) Pavol chápal svoju misiu ako **svedectvo Dobrej zvesti o Božej milosti. Vydať svedectvo znamená zviditeľniť pravdu. Svedok sa celým svojím životom zasadzuje za svoju vec.** Byť svedkom znamená oveľa viac ako vyprodukovať niekoľko duchaplných teologických myšlienok. **Cirkev** ktorú Pavol budoval, **vnímala seba samú ako inkarnáciu Ježiša. Verila v celé Evanjelium, a aj ho žila. Žila Ježiša, ako sa stáva človekom, ako žije, ako umiera i ako vstáva zmŕtvych. Toto bol jej životný vzor.**

V priebehu stáročí sa toto plné evanjelium často trieštilo na čiastkové evanjeliá, ktoré brali na seba tie najrozličnejšie podoby: **teológia bez životného štýlu, liturgia bez spoločenstva, kňazi bez laikov, inštitúcie bez ľudí, morálka bez lásky, duchovné zážitky bez Kristovho tela a nakoniec, ako posledný a nevyhnutný výsledok všetkého, Cirkev bez žitého života...**

Takýto pokus nechať cez toto trieštenie stroskotať plán, ktorý mal Boh pre svoj ľud, nemožno nazvať inak ako diabolský. „**Otec lži**“ marí **Božie volanie po vtelení, po spoločenstve a po ozajstných vzťahoch** skrze sieť vágnych myšlienok a duchovných abstrakcií, ktoré znejú mysticky a zbožne. **Boh chcel, aby sa jeho víťazstvo uskutočnilo práve v ľudskom tele – ani nie nad ním, a ani mimo neho.** Diabol sa nemohol zmieriť s nejakým človekom narodeným zo ženy. Nemohol akceptovať, že by Boh mohol zjaviť sám seba, vziať na seba podobu otroka a byť človekom medzi ľuďmi. (Flp 2,7)

Preto sa diabol pokúša – a bohužiaľ často úspešne! – ukryť skutočnosť za nejakú jemnú mozgovú gymnastiku, falošné obrazy a ilúzie. Takzvané „**telesné hriechy**“ sú len symptómy lži hlboko usadenej v našich hlavách a srdciach. Takéto **duchovné klamné manévry môžu byť odhalené a odmaskované len vo svetle konkrétnych vzťahov.** Vtedy sa ukáže, z čoho v skutočnosti **pozostávajú: z našich obranných mechanizmov voči láske, voči zodpovednému životu a krížu.**

Preto je rozhodujúca otázka, či sa dokážeme vzdať týchto obranných mechanizmov. **Sme pripravení veriť v celé Evanjelium a povedať „Áno“ životu?** Sme pripravení priznať, že **skutočnosť sama by mohla byť najlepším Božím spojencom** – za predpokladu, že **budeme dostatočne slobodní**, aby sme skutočnosti pravdivo porozumeli? **Sme pripravení, tak ako Ježiš, svojim vlastným životom ohlasovať Evanjelium hovoriace „Áno“ životu** – a prestať hlásať zlé správy zamilované do smrti a odsudzujúce a mätúce svet? **Dokážeme prijať pohľad samého Boha na celok – a potom aj našu rolu uprostred Jeho predstavy o svete?**

Boží ľud, ľudia s nerozdeleným srdcom, môžu vidieť, čo koná Boh: odhaľuje sa, definuje seba samého ako človeka, stáva sa nahým, dotknuteľným, uchopiteľným, sprostredkovateľným. Umiera a je premenený na nový druh existencie – Zmŕtvychvstalý je prístupný všetkým. To je Duch Svätý medzi nami!

Boží ľud je doma na zemi, pretože Boží ľudia majú oči pre Božie kráľovstvo. (Mt 6,33) Sú slobodní pre slávenie Eucharistie, dokážu vzdávať vdaky. Všetko, čo je, je dobré a úctyhodné.

A predsa... nie je ešte všetko vykúpené. Božie kráľovstvo je už tu, a zároveň tu ešte nie je... Je prítomné a predsa budúce. Kristus je medzi nami, a predsa sa ešte len zjaví v sláve. Inkarnácia sa už uskutočnila, a predsa je posledný akt oslobodenia ešte nedokonaný.

Našťastie, **Boží ľud je obdarený schopnosťou čakať, dúfať a obetovať sa** – ako aj Boh čakal miliardy rokov so stvorením, tisícky rokov s ľudstvom a stáročia s Cirkvou. **Boh sa naďalej daruje, pretože vie, že jeho bezpodmienečné a trpezlivé volanie lásky bude jedného dňa v slobode opätované.**

Tak ako sa vykúpenie uskutočňuje skrze rozvíjanie inkarnácie, tak aj **Božie kráľovstvo prichádza cez rozvíjanie spoločenstva.** Kristus vytvára vo svojej Cirkvi telo, ktoré má vstať zmŕtvych, nevestu, ktorá je pripravená povedať: „Príď, Pane Ježišu!“ Práve táto prosba dáva Kristovi priestor a možnosť, aby sa znova v sláve vrátil. A **Cirkev, ktorá bola pokazená svojou neľudskosťou, bude svietiť práve preto, že bola oslobodená a vykúpená jej ľudskosťou.**

Otče náš,

(náš spoločný Otec, ktorý nás všetkých miluješ, ako svoje deti,
nás dobrých aj „zlých“, veriacich aj neveriacich)

ktorý si na nebesiach,

(existuješ nejako inakšie ako my, si iný, nekonečný, si Boh)

posväť sa meno tvoje,

(daj nech najmä svedectvom nášho života ohlasujeme tvoje meno,
aby ho spoznávali tí, ktorých stretávame na svojich cestách životom)

príd' kráľovstvo tvoje

(buduj cez nás a naše vzťahy medzi sebou vo svete
kráľovstvo milosrdnej lásky, pokoja a radosti)

buď vôľa tvoja ako v nebi, tak i na zemi

(ako je v nebi dokonalá Láska,
tak nám pomôž, v rámci možností človeka,
milovať druhých aj tu dole na zemi)

chlieb náš každodenný daj nám dnes

(pomôž nám dôverovať ti v obyčajnej každodennosti)

a odpusť nám naše viny

(ďakujeme ti, že nám z lásky neustále odpúšťaš naše ľudské zlyhania,
ešte skôr, ako sa odvážime prosiť ťa slovami o odpustenie)

ako i my odpúšťame svojim vinníkom

(ako deti Boha chceme napodobňovať
v rámci našich „detských“ možností
príklad nekonečného Božieho milosrdenstva
naším vlastným odpúšťaním - priateľom, aj nepriateľom)

a neuved' nás do pokušenia

(pomôž nám zvládať vábenia pokušení a lenivosti pohľadom na teba)

ale zbav nás Zlého.

(pomôž nám prikloniť sa k tebe, k Láske,
aby sme netúžili za falošným vábením toho Zlého).

Problém katolíkov: Mária nikdy nebola rímskou katolíčkou, ale len **jednoduchým židovským dievčaťom**. Problém evanjelikov: Mária je „**len**“ žena – a nie Boh.

Pri oboch pohľadoch sa zaoberáme viac náboženstvom ako múdrosťou. V oboch prípadoch sa usilujeme vyzdvihnúť dôležitosť „našej veci“ pred Bohom namiesto toho, **aby sme nechali Boha vyzdvihnúť jeho vec pred nami**. Obe rozvadené stránky (katolíci a evanjelici) ohľadom úlohy Márie majú **obrovský strach pred tým, čo je v Bohu ženské**. Katolíci by si Máriu radi ponechali, ale mala by ostať sladkou a vcelku neskutočnou – a teda **ne-ženskou...!** Evanjelici si zasa vôbec nie sú istí, či Máriu vôbec chcú.

Boh pozná svoj „produkt“. Vie, že ľudí stvoril na svoj obraz... ako muža a ženu (Gen 1,27). **Boh potreboval Máriu, aby sprostredkoval svoje bytie človekovi Ježišovi. A Boh ešte stále Máriu potrebuje, aby väčšej časti ľudstva sprostredkoval dokonalejší obraz Boha.** Všetky generácie Cirkvi to intuitívne pochopili. V posledných štyroch storočiach sme však intuitívne poznanie čoraz väčšími potláčali... **zapreli sme „poetické poznanie“ v prospech „vedeckého poznania“ a tým aj ženské v prospech mužského.** Západný človek dáva prednosť funkčnému „**mať**“ - čiže **vedieť, „vlastniť“ v podobe slov**, pred možnosťou **„byť“ - celý, kompletný, múdry...**

Sfalšovali sme Evanjelium! Zobrali sme Slovo, ktoré sa stalo telom, a tlačiarenskou čerňou sme ho vypovedali na papier, kde ho môžeme analyzovať, diskutovať o ňom a držať ho pod kontrolou. Špecifická katolícka forma tohto procesu viedla k legalizmu (čo je dôsledné a bezpodmienečné rešpektovanie zákonov). Evanjelická forma sa zase prejavila ako racionalizmus (čo je presvedčenie, že rozum je najvyššia autorita) alebo ako fundamentalizmus (čo je viera v neomylnosť Biblie, ktorá má „doslovne“ vo všetkom pravdu). **Nič z toho sa však nepodiel'a na tvorbe života a všetky tieto postoje bránia Božiemu slovu, aby sa stalo živým, osobným a pravým. Tieto pozície sú len prejavom strachu pred inkarnáciou (vtelením).** Pred tým, čoho sa Mária vôbec nebála...

Rozkol medzi životom a vierou sa v dejinách prejavoval rôzne. Nič však nebolo také poľutovaniahodné ako práve **neschopnosť kresťanstva zlúčiť v Bohu - a tým aj v našom vlastnom ľudskom bytí - mužské a ženské.**

Výsledkom je viac než **racionálne (rozumové) náboženstvo**, odohrávajúce sa výhradne v hlave... **ne-telesná morálka plná strachu** pred citmi, pred dotykmi a pred sexualitou... Cirkev chápadúca samu seba ako **dobre organizovaný podnik na výrobu spásy**... veriaci, ktorí sa musia neustále zaoberať **hotovými výsledkami** namiesto toho, aby sa čomusi naučili v živom procese rastu. Nakoniec tu máme **náboženstvo bez medziludských vzťahov**, bez „spoločenstva svätých“. Máme **system** namiesto spoločnosti, **obchod** namiesto spoločenstva, sme **experti na zháňanie sa za vecami a na ich ovládanie**, namiesto toho, aby sme boli experti na odovzdanosť. **Tak nejako vyzerá Cirkev bez Matky... Náš zmužsteliý Boh a naša zmužsteliá Cirkev budú vždy potrebovať ženský korektív.**

Cirkev, ktorá vníma samu seba ako rodinu, si nájde čas pre matku a rozumové úlety či rafinované ideologické úvahy ju nudia. Nemusi bojovať proti fundamentalizmu, ani sa ho nemusí báť. Jednoducho ho nepotrebuje, pretože **už v sebe nosí obrovský potenciál ozajstného života** (túto časť katolíckej syntézy ohľadom Matky evanjelici nikdy naozaj nepochopili...).

Mária ako Matka Cirkvi symbolizuje katolícku jednotu („katolícky“ tu myslím v pravom a pravdivom význame slova, čo znamená „všeobecný, týkajúci sa všetkých, otvorený všetkým, univerzálny...“ a nie /len/ „týkajúci sa katolíkov“ – to je len historické zmutovanie pravého významu slova, čo aj v „našej“ Cirkvi niektorí nechápu...). **Rola matky spočíva v tom, že drží pohromade rodinu ako rodinu, pričom to na prvý pohľad vôbec nepoznať... Máriina úloha v Cirkvi je teda skrytá, ale podstatná!** (vid'. Jn 2,1n)

Mária vie, čo znamená stratiť syna... Vie, čo je utrpenie. Pozná hraničné zážitky narodenia, utrpenia a smrti... **Postoj Márie je veľmi príbuzný s podstatou modlitby a kontemplácie - byť prítomná, otvorená Božiemu konaniu a naplno vnímať, prežívať, precitovať, uchovávať vo svojom srdci...**

Mária bola schopná všeličo pripustiť – bola otvorená pre poslanie („nech sa stane podľa tvojho slova...“), **dokázala čakať. Dovolila Bohu, aby sa počal v ľudskom tele** (a nepotrebovala k tomu slovné ani písomné rozumné vysvetlenia a dôkazy.) Dogma o Nanebovzati Panny Márie – aj s telom – je vlastne implicitným uznaním ženskej stránky Boha.

Poznámka z Evanjelia pre tých, ktorí majú oči len pre „zákon“: **„Skúmate písma, lebo si myslíte, že v nich máte večný život, a práve ony svedčia o mne. Lenže vy nechcete prísť ku mne, aby ste mali život.“** (Jn 5,39n)

Kresťanstvo sa má stať telom! Skutočným telom, твоjím telom. Inakšie to bude (a bohužiaľ často je!) len zaujímavá filozofia pre nekonečné diskusie a hádky, alebo písaný zákonník správania sa pre tých, čo sa nalodili na lodičku spásy – Cirkev, ktorá ťa, ak budeš dodržiavať všetky predpisy, dopraví do neba... Ale pre istotu si to poisti aj nejakými odpustkami, dobrými skutkami a sebatrýznením... Alebo? ...**sa staň pravým mužom** (aktívnym, angažovaným, múdrom...), **pravou ženou** (starostlivou, nežnou, múdrou...), **ktorý/ktorá „vtelil/a“ do svojho života, do svojho tela Boha a stal/a sa Božím obrazom, a tak svedčí svojim životom a konaním o pravej Láske...**

JEŽIŠ Z NAZARETA

Najviac sa máme usilovať rozjímať o živote Ježiša Krista.
Všetko na rozjímanie máš v Evanjeliách.

Len to musíš pochopiť, prijať a aplikovať do svojho života.

Ježiš Kristus je základom pravej kresťanskej spirituality. Žijúci model, ktorý je výzvou pre náš vzťah k blížnemu i samému Bohu. Kresťanom je ten, kto sa na svojej osobnej životnej ceste (a každý človek má svoju vlastnú) **snaží prakticky podľa tohto Ježiša Krista orientovať.** Kresťanstvo zostane kresťanstvom jedine vtedy, keď **zostane viazané výhradne na Krista**, ktorý nie je nejakým princípom, ale živou osobou s veľmi konkrétnym menom! **Ježiš z Nazareta – on je sám vo svojej osobe programom kresťanstva.** Kresťanstvo **spočíva v aktivizácii spomienky na Ježiša Krista v teórii i v praxi.** Výzva Cirkvi (aspoň by taká mala byť!) je **výzva k nasledovaniu Krista.** Kresťanom je ten, kto **nasleduje svojim životom a konaním život a konanie svojho Majstra – Ježiša Krista evanjelií.** (Inakšie je naše kresťanstvo len fraška, kultúrny zvyk, morálny bič, filozofia...)

**KTO BOL JEŽIŠ Z NAZARETA,
PRAVÝ ČLOVEK A PRAVÝ BOH?**

Ježiš bol obyčajný laik (nebol kňaz) – bol vodcom/sprievodcom svojich nasledovníkov, ktorí boli obyčajnými ľuďmi (muži i ženy) - a od ktorého sa vtedajší kňazi verejne dištancovali...

Ježiš bol obyčajný chlap – tesár (nebol špeciálne vyštudovaný, nebol „teológ“) – nevydával sa za experta na všetko, ale svoje veci predkladal s vecnou slobodou, bezprostrednosťou, odvahou, priamosťou a samozrejmosťou, bol rozprávačom príbehov zo života ľudí, mal praktický záujem ľuďom radiť, pomáhať a viesť ich k zmene života, k láske, k službe, k odvahe, k nádeji, k slobode...

Ježiš vytvoril bližšie spoločenstvo učeníkov - ktorých osobne pripravoval (najmä svojím príkladom), aby viac pochopili, aby sa viac navzájom milovali, aby viac slúžili ľuďom, a aby neskôr, keď tu on fyzicky nebude, pokračovali v jeho poslaní a ohlasovali Radostnú zvesť o Božej láske a uzdravovali...

Ježiš bol medzi ľuďmi - neoddeľuje sa od ľudí, nestráni sa ani „pochybných existencií“ - stretáva sa, je a pije, aj so zlodejmi, prostitútkami, žobrákmi a „nečistými“ - samozrejme mu to tí „spravodliví“ zákonníci vyčítajú a kritizujú ho, že je „žráč a pijan“ a že sa stretáva s hriešnikmi... ale jemu nešlo o dobrú povesť, ale šlo mu o Lásku a o Pravdu (a to ho stálo život)...

Ježiš ostro kritizoval pomery v praktizovaní náboženstva - kritizoval pokrytectvo, vonkajšiu zbožnosť, a najmä zabúdanie na pomoc a lásku k blížnemu (často s výhovorkami na službu Bohu, na „Božie zákony“)...

Ježiš usporadúva pomýlenú hierarchiu hodnôt - na prvom mieste je láska! (k Bohu – cez lásku k ľuďom, a k ľuďom – v ktorých máme vidieť vteleného Boha). Láska ako najvyššie prikázanie, v ktorom je zahrnuté všetko ostatné... až potom prichádzajú na rad praktické zákony, liturgické predpisy a obrady – tie bez lásky a Ježiša sú len trápne a prázdne frašky...

Ježiš pozýva k obráteniu - k príklonu celého života k Bohu (ak budeš hľadať najskôr Boha – Božiu lásku, Božie kráľovstvo – všetko ostatné potom pochopíš v pravom význame a zmysle, a zmeníš svoj život, staneš sa láskou!)...

Ježiš ohlasuje radostnú zvesť – o dobrote a milosrdenstve Boha, o Božom kráľovstve, kde vládne Božia spravodlivosť - milosrdná objímajúca láska pre všetkých...

Ježiš pozýva k rozhodnutiu a nasledovaniu – Áno alebo nie?... Nasleduj ma!... Pod' za mnou!... Odpúšťajú sa ti hriechy!... Vstaň a chod'!... Neboj sa!...

Ježiš sa modlí – ráno na úsvite alebo tiež večer po svojich stretnutiach s ľuďmi sa utiahol „na pusté miesto do samoty“ a tam sa modlil a oddychoval (aby nám dal príklad, že je to dôležité pre náš plnohodnotný život)... a tiež nám ukázal, že v určitých situáciách je láska k ľuďom a konkrétna služba dôležitejšia ako vlastná modlitba a pokoj - ak ho ľudia našli a „vyrušili“ pri modlitbe a oddychu, vstal, „zlútoval sa nad nimi, lebo boli... ako ovce bez pastiera“ a „začal ich učiť mnohým veciam“...

Ježiš spresňuje Zákon, „božsky prítvrduje“ – namiesto ničenia nepriateľov máš mať lásku k nepriateľom... namiesto odplaty máš prejaviť bezpodmienečné odpustenie... namiesto používania násilia máš byť pripravený trpieť... namiesto nenávistných a pomstychtivých pokrikov máš byť mierumilovný... namiesto vládnutia usilujúceho sa o moc máš byť pripravený slúžiť...

Ježiš hlása budúce Božie kráľovstvo – nie ako ríšu pre elitu dokonalých – ale ako ríšu neobmedzenej lásky a bezpodmienečnej milosti práve pre stratených úbohých... ktorí v živote milovali... alebo ktorí aspoň túžili spoznať lásku...

Ježiš žiada radikálnu vnútornú premenu človeka (metanoia) - od egoizmov a zákonníctva k jeho Bohu a k jeho blížnym... požaduje zmenené postoje, nové myslenie, iný rebríček hodnôt... a vnútornú slobodu a radosť...

A tak ďalej... viď Evanjelium...

**V akého Ježiša veríš ty?
Akého Ježiša nasleduješ?**

Skutočného Ježiša evanjelií?

Alebo „svojho ilúziového Ježiša“

(do ktorého si premietaš svoje túžby alebo strachy,
svoj egoizmus alebo aroganciu...)

Aký je Ježiš evanjelí?

Ako žije, ako koná?

Ak nepoznáš Evanjelium, nepoznáš Krista!

Kresťanstvo je o nasledovaní Krista.

**Ale ak nepoznáš Krista,
tak koho vlastne ako kresťan nasleduješ...?**

Aké je ovocie tvojej viery a lásky?

NEBEZHRIEŠNY ŽIVOT

Veľmi by sme si priali žiť bez hriechu, veľmi, a snažíme sa o to. Lenže to stále nejde... nikomu z nás sa to príliš nedarí... Na spoved' chodíme roky so stále rovnakými hriechmi a rok za rokom zaostávame stále za svojim ideálom. Nejde to napriek modlitbám, duchovným cvičeniam a svätým omšiam, nejde to, ani keď sa snažíme málo, ani keď sa snažíme veľa... **Ako to, že hriešnosť je tak hlboko v každom z nás?**

Boh vidí človeka veľmi realisticky a nerobí si ilúzie. Zdá sa, že Boh oficiálne rozoznáva, že **svetu nie je možné dosiahnuť jednoty, ktorú požaduje na počiatku. Nastáva tu teda pohyb od najlepšieho k najlepšiemu možnému.**

Kristus sa pýta Petra, či ho miluje (agape) a Peter odpovedá slabším slovesom: Ty vieš, že ťa mám rád (fileo). Druhýkrát sa vzorec opakuje – „**miluješ ma?**“ (agape) a odpoveď „**mám ťa rád**“ (fileo). Tretíkrát sa sám Ježiš pýta slabšou formou slovesa – „**máš ma rád?**“ (fileo) a Peter odpovedá: „**Ty vieš všetko, ty vieš, že ťa mám rád**“ (fileo). Peter už má za sebou zážitok trojitého zapretia a nepúšťa sa do veľkých slov. **Ježiš sa teda pri svojej tretej otázke znižuje na úroveň Petra. Ježiš chce najvyššie a Peter odpovedá najvyšším možným.**
(Jn 21,15n)

Mnoho utrpenia si človek spôsobuje sám, je to moja závišť, moje sebestvo a moja pýcha, ktoré robia svet okolo mňa dusným... ťažko obviňovať Boha. Avšak **nedokonalosti sú už nejako zakódované v hmote, v človeku – neschopnosť žiť podľa Božieho plánu...**

Celé dejiny stvorenia sú plán B! Adam a Eva sú po svojom zlyhaní vyhnaní z raja, ktorý bol snáď kedysi zamýšľaný ako trvalý a dokonalý, do slzavého údolia... a spustí sa lavína hriechu (viď starozákonné príbehy plné krvi, násilia a hriechu). **Hriechy a slabosti sa stanú trvalými spoločníkmi človeka pri jeho návrate k Stromu života. Potom musí raj opustiť aj Kristus a vychádza za človekom do jeho slzavého údolia, do jeho tela, do jeho problematického života a bude nám podobný vo všetkom, okrem hriechu... Boh v ľudskom tele - Ježiš - ako skutočný človek, obetoval svoj život z lásky za nás (za naše hriechy) a daroval nám tak spásu (nebo).**

A preto, ak tomu veríš, **prežívaj radostný život**, aj keď sa ti občas nedarí nepadať... **Boh odpúšťa, stále a všetko. Stačí len, ak je tvoj vzťah k Nemu a tvoj vzťah k ľuďom založený na úprimnej láske, na úprimnej úlosti a na snahe posúvať sa dopredu. Potom pochopíš, čo je kedy potrebné, správne, dôležité... Láska a vzťah. Radosť a odpustenie. Obýčajný ľudský život s vierou, nádejou a láskou. Život s odvahou riskovať a milovať naplno!**

„Láska zakrýva množstvo hriechov.“
(1Pt 4,8)

Je samozrejme potrebné na sebe tvrdo pracovať, deň za dňom (Sette giorni ;-) ale zároveň si byť vedomý, že sme z hlíny tejto zeme...

Myšlienka ľudskej hriešnosti... myslím, že jej venujeme nadmieru veľký priestor. A **možno sa ňou až príliš trápime, namiesto toho, aby sme mysleli na nasledovanie Krista. Mám dojem, že vo svojom duchovnom živote predovšetkým bojujeme proti svojim hriechom** a že sme z evanjelií vytvorili zbierku paragrafov, prikázaní, zákazov a povolení, pravidiel a výnimiek z nich a že **my kresťania sa usilujeme predovšetkým o bezhriešnosť...**

Ciel'om určite nie je to, aby sme v živote mysleli predovšetkým na svoj hriech. Ten je a bude.

„Dajte si pozor na takú pokoru,
ktorá vrhá dušu do hlbokého nepokoja
nad veľkosťou našich hriechov.
Diabol ju vnuká rôznymi spôsobmi a trápieva duše tak,
že nechodia k prijímaniu a neodvažujú sa modliť...
že toho nie sú hodní...“
(Sv. Terezka od Ježiša)

Tým jediným, kto žil bez hriechu, bol Ježiš Kristus, inakšie sa to nikdy nikomu nepodarilo... **Všetci sme hriešni a zároveň túžime po svätosti.** Plameň krstnej sviečky, **plameň milosti posväcujúcej v nás stále horí a ženie nás vpred, zároveň ťažko nestíhame...** Dobro a zlo, pšenica i kúkoľ sú nejakým hlbokým zasiatím v našich dušiach. **Sme reálni ľudia.**

SAMARITÁNKA („HERETICKÁ A CUDZOLOŽNICA“) OHLASOVATEĽKOU EVANJELIA

(Jn 4,1n)

V evanjeliách je jeden krásny evanjelizačný rozhovor, kde na začiatku je najnepravdepodobnejšia bytosť, ktorá by sa mala stať hlásateľkou evanjelia, a na konci sa skutočne hlásateľkou evanjelia stáva a vďaka nej zostáva JK v samaritánskom meste celé dva dni a veľké množstvo obyvateľov v neho uverilo – kvôli svedectvu tej ženy a potom, keď už iskra vzplanula, kvôli samému Ježišovi Kristovi.

JK porušuje hneď tri tabu naraz: muž hovorí o samote so ženou... žid hovorí so samaritánkou... a dotyk samaritánskeho heretika alebo dotyk veci, ktorá patrí samaritánskeму heretikovi, rituálne poškvŕňuje pravoverného...

Ale **Bohu je to jedno, nech si o sebe myslíš čokoľvek, nikdy pre neho nie si priveľmi zašpinený/zašpinená a sadne si k tebe vždy.**

Ani tu jej Ježiš nehovorí: najskôr choď domov, urovnaj si svoj manželský život, ľutuj hriechy, bež na spoveď, potom sa obleč do bieleho a čistá a svätá sa vráť a nasleduj ma.

Opäť a opäť, ako sme už zvyknutí, **osobné stretnutie s Bohom prichádza v najnečakanejšej chvíli, i tu ide o šancu, ktorá prichádza len raz a už sa neopakuje.** Blesk zastihne človeka práve v tejto chvíli, s džbánom, na poludnie, kedy žena žije aktuálne so šiestym priateľom a celé mesto to trápne vie... **Výboj milosrdenstva. Keby si poznala Boží dar... Keby som ja poznal Boží dar... Minulosť nikdy nie je prekážkou budúcnosti.**

Nech máš za sebou čokoľvek, nech boli v tvojej minulosti akékoľvek strašné temnoty, veci, ktoré sa už nedajú vrátiť späť, poranení ľudia, zabitý čas, mŕtve vzťahy, nič z toho nie je prekážkou budúcnosti!

Ani tvoja prítomnosť, ani keď práve žiješ so svojou osemnástou priateľkou a vzťah z nejakých dôvodov nemôžeš alebo nechceš skončiť, nič z toho **nie je prekážkou, aby Boh sám si k tebe prisadol, a požiadal ťa o trochu vody a potom ti ponúkol, že prúdy živej vody budú vytryskávať z tvojho vnútra.** Ak mohla samaritánka, najnepravdepodobnejší človek na svete pre hlásanie evanjelia, môžeš tiež...

Možno chodíš tiež deň čo deň čerpať vodu svojich malých radostí, znovu a znovu, a cítiš pri tom, že toto ešte nie je život, že život je predsa len, alebo že by predsa len mohol byť, alebo predsa len mal byť, niečím viac... Sú stretnutia, ktoré za život prichádzajú len raz. Keby samaritánka rezignovane mávla rukou, že už pre ňu aj tak nie je šanca, alebo keby si s pokorou povedala, že nie je hodná, že každý, ale že ona nie, alebo keby si povedala, že vlastne asi chce nasledovať Krista, ale že si najskôr musí vyriešiť to manželstvo, Boh by poďakoval za pohár vody a odišiel spolu so suitou učeníkov, a ani samaritánka, ani jej mesto by nebolo premenené. **Bud' citlivý/citlivá na tieto chvíle.**

TY A TVOJ IDEÁL O TEBE

Koľko mladých chlapcov a dievčat už nechodí do kostola a ku sviatostiam, pretože si myslia, že sú natoľko hriešni (spravidla v spojitosti s prikázaním číslo šesť), že cítia, že si nezaslúžia sväté prijímanie, a prestali sa modliť, pretože vedia, že ich život nie je v poriadku a zároveň vedia, že so sebou nie sú schopní nič moc spraviť...

Je iste dobré **ponúkať mladým ideál čistej lásky a veľkodušného sebadarovania** atď., ale myslím, že okrem hesiel, nesenia vlajky a vedenia davov **by mal tiež niekto ísť vzadu a zbierať ranených...**

Naša predstava evanjelia ako zbierky paragrafov dokáže veľmi spoľahlivo a úplne zastaviť náš duchovný život... Umenie liať vodu na hasnúce knôty a dolamovať nalomené by nám šlo výborne. A nemyslím tu ani tak na tých pyšných a zatvrdnutých, naopak, **myslím teraz na veľmi pokorných ľudí, ktorí sa trápia a ktorí z dôvodu akejsi podivuhodnej čestnosti prerušia modlitbu a duchovný život, pretože sú si až príliš vedomí, že nedosahujú ideálov, ktoré sa po nich žiadajú...**

A naše chápanie náboženstva, namiesto aby bolo motorom a viedlo hriešnikov po ceste ďalej, ich znehybní...

Nejde o to, aby sme boli ľudia určitých skutkov, ale ľudia určitého typu. Nikomu na svete okrem Krista sa ešte nepodarilo byť úplne bez hriechu a myslím, že **skutočne nejde o to, aby sme zo seba dôsledne vymietli všetky hriechy a slabosti...**

Ja a môj ideál o mne - to sú dvaja ľudia, ktorí sa prenasledujú svetom a nikdy sa nestretnú... Nikdy. A pokiaľ sa tým trápiš, prežiješ život v neustávajúcej traume.

Ide o to, aby sme Bohu priniesli to málo svojej osoby, čo máme, svojich päť chlebov a dve ryby a z toho mála sa môže stať toľko, že to presiahne tvoju fantáziu...

**Nejde ani tak o to,
aby sme sa zbavili svojich hriechov,
ale aby sme nasledovali Krista.
A to sú dve rozdielne veci!**

Základnou čnosťou nie je odvaha alebo vytrvalosť alebo sila, ale POKORA... a kresťania nemajú ani tak kladných hrdinov, ako majú pokorných hrdinov.

Toto je kresťanské poňatie života: **vítazíme, aj keď každý z nás prehráva...** do neba prichádzame schodiskom cez desať rozlomených priečok Desatora. **Aj keď každý z nás veľa krát zlyhá, nakoniec proti všetkému očakávaniu dobro zvíťazí!**

BLÍZKOSŤ A NEŽNÁ LÁSKA

Ten nekonečný a nedosiahnuteľný Boh, prišiel „dole“ k nám, aby nám osobne povedal: **„Boh ťa miluje“** a **„Boha sa netreba báť“** (pretože ťa miluje...). **Bázeň pred Bohom = vdácnosť, úctu, rešpekt pred veľkosťou lásky Boha = sme zamenili za strach** o zaslúženie si Božej lásky, za veľa presných predpisov náboženstva, ktoré nám niekedy bránia povedať Bohu len tak, s úsmevom a duchovným objatím - „ahoj Ocko, vďaka za všetko, čo mám, za všetko, čím som, za všetkých ľudí, ktorých si mi pomohol milovať, za to, že ma neustále dvíhaš a že si so mnou...“.

Boh nám hovorí - a v Ježišovi nám hmatateľne dokázal - že **On je a chce byť blízko, chce sa ťa dotýkať, uzdraviť tvoj strach, ilúzie, choroby** (často aj tvoje „vnútorné“ choroby neprijatia seba, strachu riskovať a žiť naplno svoje povolanie, strachu pred zavrnutím Bohom za „neodpustiteľné“ hriechy...) a **pozýva ťa na obrátenie** – nie obrátenie typu „zmeň sa ty hriešnik“, ale **na obrátenie pohľadu srdca – „obráť svoje srdce k Bohu, prijmi moju lásku do svojho života, uver, že si milovaný/milovaná... a tvoje hriechy prestanú mať hodnotu, lebo hodnotu má len láska... láska darovaná, ktorú môžeš prijať a zase darovať... Neboj sa!“**.

OCKO A MAMA

Často som vnímal niektoré vyjadrenia o Bohu ako „modlím sa k Ockovi“, „vdďaka Ocko“ a pod. ako trochu infantilné, detinské a priveľmi citové. Ale čím viac uvažujem nad problémami mnohých ľudí, ktorí strácajú vieru (alebo skôr ju zanechávajú, pretože **nechcú veriť v karikatúru tvrdého moralizujúceho a odsudzujúceho Boha**, ktorého im druhí predstavili..., alebo **sú úprimne sklamaní zo svojich pádov a zlyhaní, že si myslia, že Boh ich takýchto nemôže mať rád...**, alebo **neveria v Cirkev, ktorá sa niekedy vyznačuje** (cez niektorých biskupov, kňazov, ale aj veriacich) **skôr uzavretosťou, moralizovaním, strachom a snahou vládnuť**, než ako **Cirkev ako spoločenstvo veriacich v Lásku, spoločenstvo, ktoré túto radostnú zvesť o Božej milosrdnej láske radostne hlása a radostne žije (!)**, tak mám pocit, že je menšie riziko z citovej viery prejsť k reálnej viere – láske (alebo reálnu vieru – lásku prežívať aj silno citovo), ako sa zadebniť v rozumovo/právne arogantnej alebo nábožensky sterilnej (impotentnej, neplodnej) viere a špekulovať, špekulovať a špekulovať, kritizovať, rozkazovať a zakazovať, a báť sa, a najmä vedieť (!) aký je Boh a čo presne od teba teraz chce a čo mu na tebe vadí... A popri tom **Boh** (aspoň podľa toho, čo môžeme pochopiť z Evanjelií) **stojí blízko teba a len trpezlivo čaká na aspoň malé otvorenie dverí tvojho srdca, aby ti mohol vyjadriť bezpodmienečnú lásku...** možno práve cez niekoho, kto už Boha prijal do svojho života a stal sa jeho obrazom a túži ti vyjadriť lásku tak, **aby si cítil/a, že si milovaný/milovaná – Bohom, aj človekom** (človekom, ktorý je Božím obrazom a už to pochopil, a žije to.)

Ježiš Kristus prišiel v tele (!) k nám a povedal: **„bud' mi bratom, sestrou, matkou... tým, že budeš plniť Božiu vôľu - tým, že budeš dodržiavať prikázanie milovať... a budem s tebou...“** a kto vie, ako vníma to, ako sme jeho, a aj Pannu Máriu, vyložili na drevený podstavec a namiesto úsmevu, vd'aky, rozhovoru a kráčania spolu s nimi životom, sme im vyhradili „čestné miesto“ niekde v rohu kostola, alebo hore na stene (snáď nemajú strach z výšok...) a venujeme sa „svojim“ aktivitám a výkladom Božej vôle „podľa obrazu svojho“... Samozrejme, aj ľudí, ktorých máme radi, a sú pre náš život veľmi dôležití, môžeme mať „zavesených na stene“ (obrázky samozrejme), ale ak žijú, asi **chceme byť najmä v ich blízkosti... Žiť s nimi. Veríš, že Boh, Ježiš Kristus žije? Že Panna Mária, žije? Ak áno, tak radšej cez modlitbu nadväzujeme úprimné vzťahy s láskou, a „robme ťažké veci“ spolu s nimi s láskou,** ako donekonečna uctievať a klaňajme sa... (samozrejme môžeš /a máš/ aj to, ak ti to pomáha prehlbovať vzťah... snáď je lepšie radšej chváliť a ďakovať, a úplne jednoducho prejsť úctu k Bohu... už ako to považuješ za správne, je to na tebe, sme rôzni... našťastie...). Len nezabudni, že **budeme súdení z lásky,** a nie z klaňania sa... Ježiš nehovoril nikdy „uctievajte ma, klaňajte sa mi, bozkajte moje sochy...“ ale **„nasledujte ma, vezmite svoj kríž, radujte sa, nebojte sa!“** A pápež František hovorí: **musíte v živote riskovať. Dnes musíte pripravovať budúcnosť. Odvaha je potrebná. Snažte sa čerpať krásu v maličkostiach. Chopiť sa každej krásy a nenechať si ju ujsť. A ďakovať za to, čím si.** A klásť si dôležitú otázku: **„Pre koho som...?“**

Prečo sa bojíme jednoduchosti a normálnosti?

„Svet sa stal takým strašidelným miestom,
láska sa krčí niekde v kúte,
v ľudských srdciach je čierna bezútešná prázdnota.
Nič na svete ju nezaplní.
A ta prázdnota bráni ľuďom spoznať lásku...“

„Ale, čo by som mal/a práve ja urobiť...?“

**„Povedz im, že ich milujem... pre nich som zomrel...
Povedz im, že Láska existuje!**

**A keď otvoria svoje srdcia, naplním ňou tú prázdnotu
a opäť budú milovať jeden druhého.**

To je môj odkaz. Nezmenil sa. Povedz im to!“

Nevyžadané rady mládeži

(list mladým od českého kňaza, skauta, teológa,
profesora evolučnej biológie a lekárskej etiky)

Silný a aktivní soťáku, nežná a starostlivá soťačko,
píši ti tenhle list v češtině, snad budeš rozumět, co ti chci říci ;-)

Je třeba mít víru, dívat se vzhůru a běžet rychle a vytrvale... nesmíme život prosnít s otevřenýma očima, v polospánku přežívat na zprávách z denního tisku, s hluchými hudebníky a slepými básníky, kteří nemají co říct a výsměch vydávají za umění... To je smysl mého života, smysl mého běhu, smysl mého přebývání zde, abych běžel rychle a vytrvale, dobře odtančil svůj tanec, zazpíval svůj jeden tón ve velké symfonii, byl vláknem v tapiserii vesmíru, ve své pokoře i ve své velikosti. Země se chvěje, vnímám její rytmy, prostupují mě její rytmy a já jí vysílám ty své. Jsme jedné krve, Ty a já, pijeme z jednoho pramene, jsme jeden Život, čerpáme z Toho, kdo přichází, abychom měli Život a měli ho v nadbytku, abychom pili ze Života...

Jsme lidé žijící sotva na pár procent... proč se nám nedaří být zcela člověkem, naplnit svoje lidství do poslední chvíle a posledního milimetru, být člověkem, kterým mám být, využít čas?...

Přál bych si, aby chlapci chodili do bojových umění a dívky, aby sa uměly a hlavně chtěly hezky obléci a aby o sebe pečovaly, a obojí, chlapci a dívky, aby uměli tančit a aby tančili vášnivě a dali do tance všechen svůj život, všechen svůj stesk, všechnu svou touhu, všechnu svoji radost, všechny svoje city, všechnu svou nostalgii, všechen svůj smutek, všechnu svou energii, všechnu svou jiskřivou elektřinu, aby se neostýchali ve vteřine vykročit do neznáma a nestrachovali se lásku vyznat a lásku žít, aby se chlapci nebáli za poslední peníze koupit kytici růží a další týdný žili, jak to půjde. Přál bych si, aby chlapci objevili svoje mužství a dívky svou něžnost a nechali je vytrysknout, aby neztratili ze života ani vteřinu, aby směnili svůj čas a svou energii za Život zde na Zemi.

V duchovních rozhovorech se znovu a znovu otevírá téma šestého přikázání, jako by nebylo nic jiného. Nikdo nemluví o úzké bráně a o cestě do hor, nikdo nemluví o skalních štítech a o chladném větru, o divokých proudech a táhlých vlnách, o severním slunci a jižních mořích, všichni přešlapují v přístavu zaujati myšlenkami na sebe a svoje věci, které by chtěli „řešit“ a budou řešit dál a dál, jen nikdo nechce odvázat plachetnici a vypravit se na širý oceán, i se svými hříchy. Copak je ideálem veškerých zbožných setkání a veškeré mystiky křesťanství chlapec bledý jak mořská houba, bez molekuly testosteronu, bez svalů a naprosto apatický?

A pokud, chlapi, jste mladí a silní a srší z vás energie, copak se divíte a proč vnímáte své kotrmelce kolem šestého přikázání jako svá zásadní selhání, která vás naprosto paralyzují?

Copak považujete za chybu, že v sobě objevujete duši divokých koní? A ano, mám u dívek rád rudé rty a zabijácké oči a u chlapců, když mají sílu a vůli jít po hraně.

Přál bych si, aby muži byli znovu divocí, rytířští a s vůlí a ne vždy dodržující zákony a příkazy a doporučení a rady moudrých, přál bych si, aby se dívky nebály být krásné, aby se nestyděly být krásné, aby se neostýchaly být provokativní, aby nechaly svou vnitřní krásu vyniknout v té vnější a nepovažovali za marnivost věci, které marnivostmi nejsou. Copak nevíte, že vaším nejnvnitřnějším zadáním je, abyste byly krásné a provokativní a tvořivé, a chlapi, copak nevíte, že vaším zadáním je umět se porvat a zvítězit?

Chci to říct nahlas, to nejsou hříchy, naopak, to je váš úkol a hřích je, když takoví nejste, když den za dnem vidím, jak k přijímání přichází průvod vyhaslých odsouzenců, průvod mrtvých očí, kde čtu o hodinách promarněného času, o klikání myši na nesprávné stránky, o nekonečných úvahách o sobě a svých vnitřních a dozajista neřešitelných problémech, o své sexualitě, se kterou si nevíte rady a nejspíše byste chtěli, aby nebyla – to já bych zase chtěl, aby byla.

K přijímání neběží neukázněné stádo divokých koní, ale defilé hubených intelektuálů, defilé dívek, mezi kterými bych si fakt nevybral, defilé zkrocených, ukázněných, umrtvených, poslušných duší, které se stydí za svá tela, defilé dívek, které nechtějí provokovat, dívek bez elektřiny, dívek bez pohledů, dívek zaujatých myšlenkami na své vnitřní zápasy, dívek, které nejsou při chuti a nikdy nebyly a považovali by to za těžký hřích.

Dívky a chlapci žijící své vlažné životy bez výkyvů, ani příliš studení a ani příliš horcí, bez odvahy k hříchu a bez odvahy k čnosti, s Boží pomocí, jak pokorně říkáme. Tak tohle jsme ve svém náboženském vychovávání zvládli skvěle. Tito se pak do sebe zamilují, pokud vůbec o něčem takovém lze mluvit, a namísto výbuchu ohňostroje si budou doma na gauči zapalovat vánoční prskavky a přispívat na zbožná mládež cé zet, zbožně sa účastnit cyklu seminářů symptotermální metody pod vedením zkušených odborníků s přesvědčením a vírou, že toto je ten pravý život, život jak má být, *ten* život, život věřícího křesťana, bez excesů, nepřemáhající ani ďábla a konec konců ani svět, přemáhající úspěšně toliko to tělo, což zase v jejich případě nedá takovou práci.

Chlapci, kteří se nikdy neopili rumem, kteří nikdy nikoho silnějšího nezbili, kteří nikdy neutržili žádnou ránu, kteří nikdy netančili tango s růží a ani flamenco, dívky, které si zakazují být krásné a dávají na obdiv svou ošklivost, své pohrdání oblečením, své pohrdání tělem, protože přece jde o to duchovní, jak nás učily moudré vychovatelky a pečující matky, a v tanečních prosím maximálně pomalejší valčík, dívky, které nikdy nepochopily, že jménem lásky je *všechno a hned* a že nikdy nikoho nevyzvou, když nebudou vyzývané.

Láska nepočítá a jedinou číslicí, kterou uznává, je nekonečno, jejím symbolem není ani tak srdce jako ležatá osmička, láska je víchř a cesta do nitra hvězd.

Dívky, které lehce přehlédly, že ještě nejsme na konci cesty, že ještě nejsme v nebi, že jsme ještě zde na zemi a že krom duší máme taky těla a že z nich má krása duší oslnivě svítit. Co kdybyste pro změnu zkusili být obrazem Božím?

Co kdybyste zkusili tančit na stole, když k tomu přijde chuť, přelézt zeď, utrhnou růži, skočit si jump, skočit si nahoru do Himalájí, ležet na skále a dívat se shora na kondory, spát pod hvězdami, co kdybyste nechali vytrysknou svoje lidství, své svaly, svou odvalu, svou energii, svou ženskost, svou lásku, svou mužnost, svou chuť běžet na Cestě, žíznit po Pravdě, být člověkem jako vlk je vlkem, a především – žít Život!

Základním pozváním Ježíše Krista je „následuj mě“ a není zde řečeno následuj mě, až si uděláš pořádek ve svém životě, až ukončíš tento problematický vztah, až se zbavíš této závislosti, až se zbavíš tohoto tak trapného hříchu. Není to: napřed si v sobě uklidí a pak se budeme bavit. „Následuj mě“ je naléhavé, bezprostřední, nesnese odklad, je to teď a tady, nebo vůbec a nikdy, teď nebo nikdy! Ať už tě výzva zasáhla v jakékoli životní situaci, zasáhla tě právě teď, je myšlena teď a tady a pro tebe.

Mnozí z nás, věřících chlapců a dívek, to takto říkáme: toužím, velmi toužím po duchovním životě, po skutečném duchovním životě, toužím se vrhnout do mystiky a jednou ten den přijde, až skončím s tímto problematickým vztahem, až se zbavím této trapné závislosti na sledování kdo ví čeho, až budu moci zase chodit k přijímání, až budu zase moci chodit čestně do kostela, až se zase budu moci čestně modlit, až budu zase bydlet sám nebo až budu mít po svatbě, pak si vyhrnu rukávy, opřu se do toho a začnu konečně vést hluboký a pořádný duchovní život... Nikdy ta chvíle nepřijde.

Ta jediná chvíle, kdy je třeba začít žít, je tato, žádná jiná není. Neboť není duchovní život, je jen život. Ať máš jakýkoli hřích, ať jsi v jakkoli děsivém vztahu, v jakýchkoli osobních kotrmelcích, v jakýchkoli hrůzách, tak teď je ta chvíle. Kdo čeká v přistavu, až sežene potřebné vybavení a záchranný kruh a vysílačku a náhradní pláštěnku a zajistí si pravidelnou stravu, dvě teplá jídla denně a všechny ty správné a nutné a neoddiskutovatelné věci, bude čekat do smrti. Se svými hříchy se musíš porvat ze všech sil, to je jisté, protože zlo vždycky rozežírá tvoji duši a tvoje tělo zevnitř, musíš se s hříchem poprat ze sebezáchovných důvodů, hraješ o všechno, věz ale, že jediný, kdo byl kdy bez hříchu, byl Ježíš Kristus.

Vlastností zla je, že se samo přifukuje a zdá se větší, než ve skutečnosti je. Proto nikdy a kvůli jakýmkoli hříchům nepřestávej s modlitbou, spíš naopak, pamatuj na sentimentální výrok svatého Augustina, že jediné místo, kde je možno se před Bohem skrýt, je jeho náruč.

Království Boží dobývají násilníci, kteří riskují a kteří se nebojí, kteří mají vůli a kteří ví, že je jen smrt, nebo sláva – a nic mezi. Obvykle to nejsou chlapci ze zbožných setkání, co zpívají „pojďme za mámou, za maminkou svou“.

Nejsou to úzkostliví mládenci v tesilkách, co nikdy neudělali žádný hřích, protože nikdy k žádnému hříchu nenašli odvalu, co provozují svoje malé hříchy, protože na ty velké si netroufli. Násilníci jsou naopak ti, co se rvou o každou vteřinu života, protože ví, jak moc je život cenný, chodí oblékáni v tom, co se jim líbí, protože život je příliš krátký na to, abychom se oblékali konvenčně, kteří nečtou časopisy, co za to nestojí, a nedívají se na seriály, kterými šlechtic ducha nechce ztrácet čas. Nejsou to kazatelé morálky, jsou to lidé zaujati životem.

A ano, tak jako u velkých umělců, kteří celou silou, celým srdcem a celým duchem tvoří a pro které je záclona oddělující oba světy velmi tenká a znovu a znovu buší a usilují, než hlína dostane správný tvar, i tito umělci života za sebou občas zanechávají výbuchy skutků, nad kterými by katolický moralista pozvedal obočí. A ať si pozvedá. Zde platí, že jen velcí mužové smějí mít velké chyby, království Boží dobývají násilníci, ne opatrní chlapci z diecézek. Kdo není schopen pořádného hříchu, není schopen ani výrazné ctnosti a vlažní budou vyplivnuti z úst. Kéž bys byl studený nebo horký! Nic proti úzkostným věřícím chlapcům z kostela, i oni si v pravý čas vyhlédnou dívku ze stejného těsta, jako jsou oni, založí rodinu a budou mít dvě děti, se kterými budou chodit na procházky, když nebude pršet, a budou klouzat po neproblematické mělkčině života, jistě i přispívat na charitu, zpívat v pěveckém sboru, říkat takové ty katolické vtipy, všemu rozumím, ale my nejsme pozváni k projížďce po rybníku s náhradními pádly, opravdu ne a jsem si tím jist, jsme pozváni se štíhlou plachetnicí daleko na oceán.

Jak moc bych chtěl křičet po tramvajích a po kostelech a po náměstích, abychom začali žít, abychom se přestali starat o slevy a zlevněný život, tolik dobrého v sobě máte, tak se snažte! Jenomže místo Života se staráme o to, který farář byl kam přeložen a jaká je církevní politika a co řekl kdejaký hierarcha, čeho se účastnil a co tam měli dobrého na oběd a co o kom kdo řekl. Žijeme život domácích hus, jsme pozváni k životu kondorů, a jaký biologický paradox, obě skupiny vychází ze stejného a nedávného společného předka, záleží jen na tom, jakou krajinu k životu si vyberete, k jaké zemi se rozletíte, k čemu se rozhodnete, země si vás formuje, Andy nebo kurník, *it's up to you*.

S údivem, jak je někdo spokojen v zázemí, jak je možno promrhat život, promrhat čas, promrhat svá pestrobarevná nadání, talenty, charismata, hřivny, jak je možno zasypat světlo v duši odpadky proflákaného času, jak snadno je možné odhodit život do koše, jak moc málo žijeme život, jak moc málo věnujeme pozornost životu, přesto, že nic není tak důležité jako život. Tohle je hřích a je to jediný hřích na světě, nežít život, nevyplout na oceán, žvanit, potloukat se po přístavu, věčně kritizovat kde co a kde koho, nic nevytvořit, zhazovat, pomlouvat a shánět novinky. *Fuck you!*

CESTA

*Tieto rady čítaj pomaly.
Rozvážne premýšľaj o ich obsahu.
Sú to veci, ktoré ti dôverne hovorím
ako priateľ, brat alebo tvoj otec.
A tieto dôverné rozhovory počúva Boh.
Nepoviem ti nič nové.
Chcem iba oživiť tvoju pamäť,
aby v nej vznikla myšlienka,
ktorá by ťa zasiahla tak,
že zmeníš svoj život
a nastúpiš cestu modlitby a lásky,
až napokon sa staneš rozvážnou dušou.*

POVAHA

Neži naprázdno. Buď užitočný. Zanechaj za sebou stopy. Vyžaruj svetlo svojej viery a lásky. Svojím apoštolským životom stieraj bahno a špinu rozsievané nečistými rozsievачmi nenávisť. Všetky pozemské cesty rozžiar Kristovým ohňom, ktorý nosíš vo svojom srdci.

Kiež sú tvoje rozhovory a celé tvoje správanie také, aby každý, čo ťa vidí alebo počuje, mohol povedať: Ten čerpá zo života Ježiša Krista.

Vyrovnanosť. – Načo ten hnev, keď ním urážaš Boha, obťažuješ blížneho, sám si spôsobuješ neprijemnosti a keď sa napokon aj tak musíš upokojiť?

To, čo si povedal s hnevom, povedz iným tónom, pokojne, a tvoje argumenty získajú na sile a – čo je najhlavnejšie – neurazíš Boha.

Nikdy nikoho nekarhaj, kým pociťuješ rozhorčenie nad chybou, ktorá sa stala. Počkaj deň alebo aj viac. Potom mu ju pripomeň pokojne, s čistým úmyslom. Jedným láskavým slovom získaš viac ako trojhodinovou škriepkou. Ovládaj sa.

Vzrastaj prekonávaním prekážok.

Nemrhaj svoju silu a čas, ktoré patria Bohu, na hádzanie kameňa po psoch, čo na teba po ceste štekajú. Nevšímaj si ich.

Vôľa. – Veľmi dôležitá črta. Nepodceňuj maličkosti, pretože stálym sebazapieraním v malých veciach, ktoré nie sú nikdy malé ani bezvýznamné, zmocnie a zmužnie s Božou pomocou tvoja vôľa. Staneš sa predovšetkým pánom sám sebe, ale aj vedúcim, veliteľom a vodcom, ktorý ostatných povzbudí a strhne príkladom, slovom, múdrosťou i silou.

Výhovorky. – Vždy je ich dosť, aby ťa odvedli od plnenia tvojich povinností. Aké množstvo zbytočných dôvodov! Nevymýšľaj si výhovorky, zbav sa ich a rob, čo máš robiť.

Buď pevný! Drž sa! Buď mužom! – A potom... buď anjelom!

Neboj sa pravdy, aj keby ťa mala stáť život.

Nevyhýbaj sa povinnosti. Vykonávaj ju svedomite, aj keď iní ju zanedbávajú.

Prečo ťa zraňuje ohováranie ľudí? Stalo by sa ti oveľa horšie, keby ťa Boh opustil. Zotrvaj v dobrom a nad klebetami pokrč ramenami.

MODLITBA

Činnosť bez modlitby je bezcenná; modlitba sa stáva cennejšou, keď sa spojí s obetou.

Najprv modlitba, potom pokánie a až potom, až na treťom mieste, činnosť.

Modlitba je základ duchovnej stavby. Modlitba je všemohúca.

Modli sa pomaly. Mysli na to, čo hovoríš, aj na to, kto to komu hovorí. Pretože rýchle odbavenie modlitby bez času na uvažovanie vyznie ako rachot prázdnych plechoviek.

Nevieš, ako sa máš modliť? Vstúp do Božej prítomnosti a len čo povieš: „Pane, neviem sa modliť“, už si sa začal modliť.

Ježiš hovorí: „Proste a dostanete. Hľadajte a nájdete! Klopte a otvoria vám!“ Modli sa! V ktorom ľudskom podnikaní môžeš mať väčšiu záruku úspechu?

Nevieš, čo povedať Pánu Bohu v modlitbe. Nič ti neprichádza na um, a jednako by si sa s ním rád poradil v mnohých veciach. Pozri sa. Zapíš si cez deň pár poznámok o otázkach, o ktorých by si chcel uvažovať v Božej prítomnosti. A s týmito poznámkami sa choď modliť.

Vytrvaj v modlitbe. Vytrvaj, aj keď budeš mať pocit, že je tvoje úsilie daromné. Modlitba je vždy plodná.

Dobre si zapamätaj slová, ktoré ťa v modlitbe zaujali, a pomaly si ich cez deň častokrát opakuj.

Svätosť bez modlitby? Neverím v takú svätosť!

Tvoj apoštolský život má takú hodnotu, akú hodnotu má tvoja modlitba.

Ak nie si mužom modlitby, neverím, že to myslíš úprimne, keď hovoríš, že pracuješ pre Krista.

Nezanedbávaj svoje duchovné čítanie. Duchovné čítanie urobilo mnohých svätými.

SVÄTÁ ČISTOTA

Mnohí žijú uprostred sveta ako anjeli. A ty? Prečo ty nie?

Ak sa pevne rozhodneš žiť čistým životom, čistota ti nebude bremenom, ale korunou víťazstva.

Cudnosť a skromnosť sú malými bratmi čistoty.

Svätí neboli nijaké nenormálne osoby, prípady na štúdie módnych lekárov. Boli to normálni ľudia, z mäsa a kostí, ako si ty. A zvíťazili.

Nezabúdaj, že čistota posilňuje a spevňuje charakter.

SRDCE

Prečo sa skláňaš ku kalužiam svetskej útechy, keď si môžeš uhasiť svoj smäd vo vodách, ktoré plynú do večného života.

Srdce daj bokom. Najprv je povinnosť. Ale keď plníš svoju povinnosť, vlož do toho srdce – láskavosť.

Čo sa stalo s tým srdcom? Neznepokojuj sa: Svätí, ktorí boli práve takí obyčajní, normálni ľudia ako ty a ja, tiež pociťovali tieto *prirodzené* náklonnosti. A keby ich neboli pociťovali, ich *nadprirodzená* reakcia, pri ktorej zachovali svoje srdce – dušu a telo – Bohu namiesto toho, aby ho venovali stvoreniu, bola by málo záslužná. Preto sa domnievam, že slabosť srdca, keď už je raz známa cesta, nemusí byť prekážkou odhodlanej a *skutočne zamilovanej* duši.

Aká jasná je cesta!... Aké zreteľné sú prekážky!... A aké dobré zbrane na ich prekonanie!... A predsa koľko obchádzok a koľko zakopnutí! Však?

Láska... určite stojí za lásku!

UMŔTVOVANIE

Ak sa nedokážeš umŕtvovať, nikdy sa nestaneš človekom modlitby.

Výstižné poznámky a vtipy, ktoré nevyšli z tvojich úst; žart, ktorý si nepovedal; prívetivý úsmev pre toho, čo ťa obťažuje; mlčanie pri nespravodlivom obvinení; láskavý rozhovor s ľuďmi, ktorí ťa otravujú a vyčerpávajú; každodenné úsilie povzniesť sa nad malichernosťami, nepríjemnosťami a bezočivosťami ľudí, ktorí s tebou žijú... to všetko, vytrvalo uskutočňované, je pravé vnútorné umŕtvovanie.

Nehovor: tento človek ma obťažuje. Pomysli si: tento človek ma posväcuje.

Nijaký ideál sa nemôže uskutočniť bez obety. Zapieraj sa. Krásne je obetovať sa!

Nedaj si ujsť príležitosť vzdať sa svojej vlastnej mienky. – Je to ťažké... ale aké milé je to Bohu!

Oči! Veľa nepravosti vniká cez ne do duše. Keď si uchránite svoj zrak, uchránite si aj svoje srdce.

Svet obdivuje len okázalú obeť, pretože nepozná cenu skrytej a tichej obety.

Všetko, čo ťa neprivádza k Bohu, je prekážkou. Vytrhni ju a odhod' ju ďaleko od seba.

Toto sú vzácne plody človeka, ktorý sa umŕtvuje: pochopenie a zhovievavosť pre slabosti druhých a nezmieriteľnosť s vlastnými slabosťami.

Ak pšeničné zrno neodumrie, zostane bez plodu. Nechceš byť takýmto zrnom, zomrieť umŕtvovaním a priniesť hojné klasy?

Pravdou je, že *sa žiada od teba viac* a ty to nechceš dať. – Pokor sa! Zostal by v tvojom tele i duchu ten dojem trpkosti, keby si bol urobil všetko, čo je v твоjich silách?

Hrdinská minúta. – Je to moment presného vstávania. Bez váhania. Nadprirodzená myšlienka a... hor sa! Hrdinská minúta: tu máš umŕtvanie, ktoré posilní tvoju vôľu a nezoslabí tvoju prirodzenosť.

PREDSAVZATIE

Presne a konkrétne. – Nech nie sú tvoje predsavzatia ako prskavky, ktoré na chvíľu zažiaria a vzápätí zanechávajú za sebou ako trpkú skúsenosť čierny neúčinný drôt, ktorý sa zahadzuje.

Dávaj si málo predsavzatí. – Tie majú byť konkrétne; spĺňaj ich s Božou pomocou.

Zajtra, zajtra. Niekedy je to opatrnosť, ale častejšie sú to slová porazených.

Daj si toto presné a pevné predsavzatie: keď ťa budú chváliť a ctiť, pripomeň si všetko, za čo by si sa mal červenať. To je tvoj podiel; chvála a sláva patrí Pánu Bohu.

Teraz sa správaj dobre a nespomínaj na včerajšok, ktorý pominul, a nestaraj sa o *zajtrajšok,* ktorý nemusí pre teba svitnúť.

ŠKRUPULE

Smútok a sklúčenosť. Nečudujem sa; je to oblak prachu spôsobený твоjim pádom. Ale dosť! Či azda vietor milosti neodvial tento oblak do ďaleka? A navyše tvoj smútok, keď ho nezaženieš, môže byť plášťom tvojej pýchy. – Skutočne sa považuješ za dokonalého a bez hriechu?

Nepremýšľaj viac o svojom páde. Okrem toho, že ťa také myšlienky ako balvan zavalia a rozdrvia, môžu sa ti ľahko stať príležitosťou ďalšieho pokušenia. – Kristus ti odpustil, zabudni na starého človeka.

Nestrácaj odvahu. – Videl som tvoj zápas... Dnešná tvoja porážka je dobrou prípravou na konečné víťazstvo.

BOŽIA PRÍTOMNOSŤ

Neurob nijaké rozhodnutie bez toho, že by si o veci neuvažoval pred Bohom.

Je veľmi potrebné, aby sme boli presvedčení, že Boh je stále pri nás. – Žijeme, akoby Pán bol ďaleko od nás, tam niekde, kde svietia hviezdy, a zabúdame, že je aj stále po našom boku.

A je tu ako milujúci Otec. – Každého z nás miluje viac, než ako môžu všetky matky sveta milovať svoje deti; pomáha nám, radí nám, požehnáva nás – a odpúšťa nám.

Musíme byť naplnení a presiaknutí myšlienkou, že Boh je náš Otec, náš skutočný Otec, ktorý je zároveň pri nás i na nebesiach.

Ži v Božej prítomnosti a budeš mať nadprirodzený život.

NADPRIRODZENÝ ŽIVOT

Keď stratíš nadprirodzený zmysel života, tvoja láska bude dobročinnosťou, tvoja čistota slušnosťou, tvoje umŕtvovanie hlúposťou, tvoja sebadisciplína bičom a všetky tvoje skutky zostanú neplodné.

Mlčanie je ako stráž pred bránou vnútorného života.

Posvätenie je práca na celý život.

Napraviť sa. Každý deň aspoň trochu. – Je to tvoja stála úloha, keď sa skutočne chceš stať svätým.

Práve takýto má byť tvoj vnútorný život: začínať... a znova začínať.

VIAC O VNÚTORNOM ŽIVOTE

Každý deň sa snaž nájsť niekoľko minút tej požehnanej samoty, ktorá je taká potrebná na zachovanie vnútorného života.

Stíš sa. – Hľadaj Boha v sebe a počúvaj Ho.

Povzbudzuj v sebe vznešené myšlienky, tie posvätné túžby, ktoré sa v tebe prebúdajú... – Malá iskra môže vznietiť veľký požiar.

VLAŽNOSŤ

Zarmucuješ ma, že nepociťuješ nijakú bolesť nad svojimi všednými hriechmi. – Tým totiž dokazuješ, že si ešte nezačal žiť skutočným vnútorným životom.

ŠTÚDIUM

Hodina štúdia pre moderného apoštola je hodinou modlitby.

Ak máš slúžiť Bohu svojou myslou, štúdium je pre teba vážnou povinnosťou.

Študuj. – Študuj usilovne. – Ak máš byť soľou a svetlom, potrebuješ vedomosti a schopnosti. Alebo sa domnievaš, že lenivosťou a pohodlnosťou ich môžeš zaslúžene získať?

Nestačí, aby si bol vzdelaný a dobrý kresťan. – Ak neskrotíš svoju prudkú povahu, ak nedokážeš zladiť svoju horlivosť a vzdelanie s dobrým správaním, neviem si predstaviť, ako chceš byť svätým. – Aj napriek svojmu vzdelaniu, alebo práve preň, mal by si byť priviazaný k jasliam ako mulica.

Vlož nadprirodzenú pohnútku do svojej odbornej práce a posvätiš ju.

UTVÁRANIE DUCHA

Ak máš pohnútku byť vodca, snaž sa ním byť; posledným medzi bratmi a prvým medzi ostatnými.

Láska k Ježišovi Kristovi ťa často privádza k ústupkom, a to je veľmi šľachetné. Inokedy zas práve z lásky k Ježišovi Kristovi nemôžeš robiť mnohé ústupky, a to je tiež rovnako šľachetné.

Ak máš úradné postavenie, máš určité práva a povinnosti, ktoré vyplývajú z výkonu tvojej funkcie. Vzdáľuješ sa však od svojej apoštolskej cesty, keď používaš ako dôvod alebo ospravedlnenie zanedbávania svojej profesijnej práce horlivosť vo svojej apoštolskej práci. Strácaš tak chýr odborníka, ktorý je tvojím vnadidlom ako rybára ľudí.

„Prostredie má veľký vplyv,“ povedal si mi. Musel som súhlasiť: nepochybne. A práve preto sa musíte formovať tak, aby ste svojím prirodzeným správaním pôsobili na svoje okolie a udávali tón spoločnosti, v ktorej žijete. - A potom, keď pochopíš tohto ducha, som si istý, že mi povieš s počudovaním prvých učeníkov nad prvými zázrakmi, ktoré konali v mene Krista: *Aký veľký vplyv máme na svoje okolie!*

Nebud' pesimista. - Neuvedomuješ si, že všetko, čo sa deje alebo môže diať, je pre dobro? - Tvoj optimizmus bude logickým dôsledkom tvojej viery.

Prirodzenosť. - Váš život kresťanských mužov, kresťanských žien má byť prirodzený ako soľ a svetlo a plynúť bez výstrelkov a pochabostí: majte stále nášho ducha jednoduchosti.

„Nebude robiť moje prirodzené, jednoduché správanie v spohanštem alebo pohanskom prostredí, na ktoré v živote narážam, dojem vyumelkovanosti?“ - pýtaš sa ma.

- Odpovedám ti: „Nepochybne, že sa tvoj spôsob života stretne s rozdielnymi spôsobmi života. Ale tento rozdiel, ktorý je vlastne v tom, že potvrdzuješ svoju vieru skutkami, je práve tá prirodzenosť, ktorú od teba vyžadujem.“

Keď vidia na tebe ako vodcovi slabosť, nečuduj sa, že ich poslušnosť upadá.

OBLASŤ TVOJEJ SVÄTOSTI

Vysmej sa výsmechu. – Nedbaj na to, čo povedia ľudia. Hľad' na Boha a pociťuj ho v sebe a vo svojom okolí. – Tak nadobudneš svätú bezostyšnosť, ktorú potrebuješ (aký to paradox!), aby si žil v duchu kresťanskej jemnosti.

Ústupčivosť je neklamný znak, že človek nežije v pravde. – Keď ustupuje vo veciach ideálu, cti alebo viery, nemá ideál, ani česť, ani vieru.

Svätá neústupnosť nie je tvrdohlavosťou.

Buď neústupný v náuke a správaní. – Ustupuj však vo forme. – Buď ako mocný kyjak uložený vo vyčalúnenom puzdre. – Buď neústupný, ale nie tvrdošijný.

Keď si získame všeobecnú pochvalu za to, že aj násilím zachránime človeka pred samovraždou, nemali by sme vynaložiť rovnaké úsilie, sväté naliehanie, aby sme zachránili Život (s veľkým Ž) mnohých, čo sa tak hlúpo snažia zavraždiť svoju dušu?

Boh a odvaha! – Odvaha nie je neopatrnosť. – Odvaha nie je nerozvážnosť.

Nemal si úspech? Veľmi dobre vieš, že nemôžeš stroskotať. Nie, že si nemal úspech, ale získal si skúsenosť. A teraz pokračuj!

Tvoja čnosť nemá byť hlučná.

Dbaj, aby oheň tvojej lásky nebol ako plameň bludičky, prelud, slabo blikajúci, ktorý nezapáli to, čoho sa dotkne, ani nič nezohreje.

LÁSKA K BOHU

Tajomstvo, ktoré dodáva najpokornejšej, ba aj tej najpokorujúcejšej veci dôležitosť, je milovať.

Všetko, čo robíme v mene Lásky, stáva sa veľkým a krásnym.

Ježiš môj, daj, aby som bol posledný vo všetkom... ale prvý v Láске.

Ži z Lásky a zvíťaziš, aj keď budeš porazený vo svojich vnútorných bojoch.

Nezabúdaj, že bolesť je skúšobným kameňom Lásky.

KREŠŤANSKÁ LÁSKA

Keď skončíš svoju prácu, pomôž svojmu bratovi z lásky ku Kristovi a rob to tak jemne a prirodzene, aby nikto, ba ani on sám, si neuvedomil, že robíš viac ako svoju povinnosť. – To je skutočne čnosť hodná Božieho dieťaťa.

Nikdy nemysli o nikom zle, ani vtedy nie, keby ti na to jeho reči alebo jeho správanie dávali dôvod.

Nekritizuj záporne; keď nemôžeš pochváliť, mlč.

Nikdy nehovor zle o svojom bratovi, aj keď máš na to dostatočný dôvod. – Zájdi najprv pred svätostánok a potom choď ku kňazovi, svojmu otcovi, a zver sa mu so všetkým, čo ťa trápi. – A nikomu inému.

Keď si sám taký slabý, prečo sa čuduješ, že aj iní majú svoje slabosti?

Neodsudzujme. – Každý vidí veci zo svojho hľadiska... svojou myslou, so všetkým jej obmedzením, svojím zrakom, neraz zakaleným hnevom a zaslepeným vášňami. Navyše názor niektorých ľudí je taký subjektívny ako názor niektorých moderných maliarov, ktorí nakreslia niekoľko svojvoľných čiar a uistujú vás, že je to náš portrét, obraz nášho správania...

Akú nízku hodnotu majú ľudské súdy! – Neodsudzujte skôr, kým si nepreveríte svoj úsudok modlitbou.

Prinúť sa, keď to bude potrebné, aby si vždy hneď odpustil tým, čo ti ubližujú. Pretože akokoľvek veľká by bola ich neprávosť alebo urážky, ktoré ti spôsobili, nie je to nič v porovnaní s tým, čo ti Boh odpustil.

Neodsudzujte, kým nevypočujete obidve strany. – Na túto normu rozvážnosti zabúdajú niekedy aj ľudia, čo si myslia, že sú čnostní.

Uvedomuješ si, koľko škody by si mohol spôsobiť, keby si hádzal kamene so zaviazanými očami? – Rovnako si dostatočne neuvedomuješ, koľko zla a aké môžeš spôsobiť zlomyseľnými poznámkami, ktoré ti pripadajú malicherné, lebo ťa zaslepuje bezohľadnosť a veľký hnev.

Kritizovať, ničiť nie je ťažké; aj najhorší robotník dokáže zabodnúť krompáč do vznešeného a pekného kameňa katedrály. Budovať – to je práca, ktorá vyžaduje majstra.

Konflikty so sebestvom sveta ti pomôžu viac si vážiť lásku svojich bratov.

Kresťanská láska nespočíva len v *dávaní*, ale aj v *pochopení*. – Preto hľadaj ospravedlnenie pre svojho blížneho, keď máš podať svoj posudok; vždy sa nejaké nájde.

Vieš o niekom, ktorého duša je v nebezpečenstve? – Môžeš mu účinne pomôcť aj na diaľku, keď žiješ vnútorným životom v spojení s inými. – Pomôž mu teda a neznepokojuj sa.

Si veľmi naivný. – Je málo ľudí, čo preukazujú kresťanskú lásku! – Mať kresťanskú lásku neznamená darovať staré šatstvo alebo drobné peniaze... – Rozprávaš mi o svojej skúsenosti a o svojom sklamaní. Môžem ti povedať len toto: poďme ty a ja, rozdávajme a rozdávajme samých seba bez akýchkoľvek výhrad. Tak ušetríme iných pred tvojou smutnou skúsenosťou.

PROSTRIEDKY

Slúž Bohu úprimne a buď mu verný... a nestaraj sa o nič. Lebo veľká je pravda, ak hľadáš Božie kráľovstvo a Jeho spravodlivosť, všetko ostatné – materiál, prostriedky – dostaneš navyše.

Zažeň zúfalstvo, ktoré vyplýva z pocitu tvojej slabosti. – Skutočnosť je taká, že po finančnej stránke si nula... po spoločenskej stránke si tiež nula... a ďalšou nulou si v čnostiach... a ďalšou v nadaní... Ale naľavo pred všetkými tými nulami je Kristus... A aké nesmierne číslo z toho vyjde!

Ak sa skutočne *odovzdáš* Bohu, nijaká ťažkosť neotrasie tvojím optimizmom.

Prečo nechávaš ešte rezervy vo svojom srdci? Kým sa sám úplne neodovzdáš Bohu, nemôžeš očakávať, že získaš iných. Aký si ty len úbohý nástroj.

Čo na tom záleží, že máš proti sebe celý svet s celou jeho mocou. Ty... napreduj! – Opakuj si slová žalmu: „Pán je moje svetlo a moja spása. Koho by som sa bál?“ Alebo žalm: „Aj keby sa proti mne postavil celý tábor, moje srdce sa nebude báť.“

Buď nástrojom zlatým alebo ocelovým, platinovým alebo železným, veľkým alebo malým, jemným alebo hrubým... – Všetky sú užitočné; každý z nich má svoj účel. Kto by mohol povedať, že stolárska píłka je menej užitočná ako lekárov skalpel? – Tvoja povinnosť je byť nástrojom.

Čo to má znamenať? – Nechápem, prečo chceš zanechať apoštolskú prácu. Azda len preto, že Boží plameň, ktorý vznecoval tvoje nadšenie, okrem svetla a tepla vydáva z času na čas aj dym spôsobený nedokonalými nástrojmi. Tvoj postoj je nepochopiteľný, vyplýva iba z tvojej skrytej pýchy; považuješ sa za dokonalého.

Nech ťa finančné ťažkosti nezvedú z tvojej apoštolskej činnosti. Maj väčšiu dôveru v Boha, urob všetko, na čo ti stačia ľudské sily, a zistíš, ako rýchlo peniaze nebudú už spôsobovať ťažkosti.

Nezanechaj svoju prácu pre nedostatok prostriedkov; začni, ako najlepšie môžeš. – A časom výkon vytvorí ústroj. Niektorí, čo boli neschopní, prejavili sa ako užitoční. Ostatní sa budú musieť podrobiť chirurgickej operácii, hoci aj bolestivej (svätí boli dobrí chirurgovia). – A potom to pôjde ďalej.

Viera živá a priebojná. Ako Petrova. – Ak ju máš, ako povedal náš Pán, pohneš horami, tými ľudskými neprekonateľnými prekážkami, ktoré stoja v ceste tvojej apoštolskej činnosti.

Priame srdce a dobrá vôľa. – S týmito dvoma hodnotami a s pohľadom upriameným na vykonávanie Božej vôle uvidíš, že sa tvoje sny o láske uskutočnia a tvoj hlad po dušiach sa nasýti.

„Vari to nie je tesárov syn? Vari to nie je tesár, syn Márie?... – Toto, čo hovorili o Ježišovi, možno sa dá dobre povedať aj o tebe napoly začudovaným a napoly posmešným tónom, keď sa skutočne rozhodneš plniť Božiu vôľu a byť nástrojom. Ale *vari to nie je...*? – Mlč. Nech tvoje skutky potvrdia tvoje poslanie.

PANNA MÁRIA

Presvätá Mária, Matka Božia, žila vo svojej dedine nenápadne ako každá iná žena jej krajiny. – Nauč sa od nej žiť *prirodzene*.

Mária, učiteľka skrytej a tichej obete. – Pohliadni na ňu, takmer vždy v skrytosti a v spolupráci so svojím Synom; vie, ale mlčí.

Máš pocit, že všetky hriechy tvojho života vystúpia proti tebe. – Nestrácaj dôveru. Naopak, volaj svoju svätú Matku Máriu s vierou a oddanosťou dieťaťa. Prinesie ti pokoj do duše.

Miluj našu Paniu a ona ti vyprosí hojnú milosť, aby si zvíťazil vo svojom každodennom zápase.

VIERA

Aká krásna je naša katolícka viera! – Spíňa všetky naše túžby, upokojuje našu myseľ a napĺňa srdce nádejou.

Pokorne pros Boha, aby posilnil tvoju vieru. – Potom s novým osvietením jasne rozoznáš rozdiel medzi chodníkmi tohto sveta a tvojou apoštolskou cestou.

Katolík – to je veľké srdce a otvorená myseľ.

POKORA

Pokora je jednou z ciest na dosiahnutie vnútorného pokoja. – Sám Ježiš povedal: „Učte sa odo mňa, lebo som tichý a pokorný srdcom... a nájdete odpočinok pre svoju dušu.“

Aj keď si učený, slávny, výrečný a mocný, nestojíš za nič, keď nie si pokorný. Odtni, vytrhni to príliš prebujnené *ja*. Boh ti pomôže. Potom budeš môcť začať pracovať pre Krista, a to na poslednom mieste v zbore jeho apoštolov.

Nie si pokorný, keď sa sám pokoruješ, ale vtedy, keď ťa iní pokorujú a ty to znášaš z lásky ku Kristovi.

Keď prijímaš potlesk za svoje úspechy, mal by ti zaznieť v ušiach aj smiech, ktorý vyvolali tvoje neúspechy.

Táto falošná pokora je pohodlnosť: pri takej pokore sa vzdávaš práv... ktoré sú v skutočnosti povinnosťou.

Nie je to nedostatok pokory vidieť pokrok svojej duše. Takto môžeš za to ďakovať Bohu. – Nezabúdaj však, že si žobrák, ktorý nosí dobrý oblek. Vypožičaný oblek.

Nebud' ako pozlátený veterník na vysokej budove: akokoľvek by sa ligotal a akokoľvek by bol vysoko, nie je vôbec dôležitý pre pevnosť stavby. Bud' radšej ako starý kameň v základoch, ukrytý v zemi, kde ho nikto nevidí. – Vďaka tebe dom nespadne.

CHUDOBA

Odpútaj sa od pozemských vecí. Miluj a pestuj si chudobu ducha: uspokoj sa s tým, čo stačí na primeraný a striedmy život. – Ináč nebudeš nikdy apoštolom.

Ak si muž oddaný Bohu, pohrdaj bohatstvom s rovnakou húževnatosťou, s akou sa ho iní vo svete snažia získať.

DISKRÉTNOSŤ

Nebudeš nikdy ľutovať, že si mlčal, ale často budeš ľutovať, že si hovoril.

Mlč! Nezabúdaj, že tvoj ideál je ako práve zažatý plamienok. – Stačí jemný závan, aby ho zhasol v tvojom srdci.

Nerozprávaj ľahkomyselne o dôverných podrobnostiach svojej apoštolskej práce: nevidíš, že svet je plný egoistov, neschopných porozumenia?

Mlč vždy, keď cítiš, že sa v tebe zväčšuje rozhorčenosť. – Aj keby si bol úplne spravodlivo nahnevaný. – Pretože v takých chvíľach napriek svojej diskrétnosti povieš viac, ako by si chcel.

Nevyžaduj, aby ťa *cháпали*. Tento nedostatok pochopenia je prejavom Prozreteľnosti: aby tvoja obeť zostala skrytá.

RADOSŤ

Pravá čnosť nie je smutná ani nesympatická, ale je príjemne radostná.

Keď všetko ide dobre, radujme sa a ďakujme Bohu, od ktorého pochádza všetko dobro. – A keď sa nám veci nedaria? – Radujme sa, ďakujme Bohu, že nám dáva účasť na sladkosti svojho kríža.

Ak si apoštol, nestrácaj nikdy odvalu. – Niet takej prekážky, ktorú by si nemohol prekonať. – Prečo si teda smutný?

Nebud' smutný. – Tvoj názor na veci mal by byť viac *náš*, kresťanskejší.

INÉ ČNOSTI

Rob všetko nesebecky, z čistej lásky, ako keby nebolo odmeny ani trestu. – Ale vo svojom srdci si udržuj žiarivú nádej na nebo.

Neprejavuj svoju mienku, keď sa ťa na ňu nikto nepýta, aj keby si bol presvedčený, že je najsprávnejšia.

Môžeš si byť istý, že si Božím mužom, keď nespravodlivosť znášaš s radosťou a mlčky.

SÚŽENIE

Znova... Hovorilo sa, písalo sa...; pre aj proti... s dobrou vôľou aj so slabšou vôľou...; polopravdy aj osočovanie, chválospevy...; hlúposti aj pravdy... – Blázon, úplný blázon! Keď kráčaš priamo k svojmu cieľu s hlavou a srdcom opojeným láskou k Bohu, prečo sa staráš o hukot vetra, cvrlikanie svrčkov, o bučanie, krochkanie alebo erdžanie?... Napokon... nedá sa tomu zabrániť: nesnaž sa mušľou prelievať more.

Dostal si sa do reči ľudí, zakúsil si urážky, ktoré ťa zranili najmä preto, lebo si to nečakal. Tvoja prirodzená reakcia má byť: odpúšťanie, ba aj požiadanie o odpustenie. A využij túto skúsenosť na odpúťanie sa od tvorstva.

Vynadali ti? – Nerozhnevaj sa tak, ako ti radí tvoja pýcha. – Pomysli si: koľko lásky mi preukázali! Čo všetko nepovedali!

Si znepokojený. – Pozeraj, keby sa čokoľvek dialo v tvojom vnútornom živote alebo vo svete okolo teba, nikdy nezabúdaj, že dôležitosť udalostí alebo ľudí je veľmi relatívna. – Buď pokojný, nechaj pôsobiť čas a potom, keď budeš môcť posúdiť ľudí a udalosti z diaľky a bez zaujatia, dosiahneš perspektívu, v ktorej uvidíš každú vec na správnom mieste a v správnych rozmeroch.

Telesné vyčerpanie. – Si... úplne prepracovaný. – Odpočiň si. Preruš svoju vonkajšiu činnosť. Onedlho sa vrátiš do normálneho života a ak si verný, budeš ešte horlivejší v apoštoláte.

VNÚTORNÝ BOJ

Ďalší pád... a aký je to pád!... Zúfaš si? Nie: v pokore a prostredníctvom Márie, svojej Matky, utiekaj sa k milosrdnej láske Ježiša Krista. – *Zmiluj sa nado mnou, a hore srdce!* – Začni znova!

Tvoj pád je veľmi hlboký. – V tej hĺbke začni budovať znova základy. Buď pokorný. – *Bože, ty nepohrdneš srdcom skrúšeným a uponíženým.*

Je to ťažké! – Áno viem. No smelo vpred! Nik nedostane odmenu (a ešte akú odmenu!), len ten, ktorý vynikajúco bojoval.

Keď si stratil ľudskú útechu, zostal ti pocit osamelosti, ako by si visel na nitke nad hlbokou čiernou priepasťou. Mal si dojem, že tvoje výkriky, tvoje volanie o pomoc nikto nepočuje. Tento pocit si si úplne zaslúžil. Buď pokorný, nehľadaj seba, nehľadaj svoje vlastné pohodlie. Miluj Kríž – nie je dostatočné ho len znášať – a Pán vypočuje tvoju modlitbu. – Tvoje zmysly sa utíšia. – Tvoje srdce sa zacelí. – Nájdeš pokoj.

POSLEDNÉ VECI

Počul si, ako ľudia žijúci len pre tento svet lamentujú, že *každý deň, čo sa minie, je tak trochu umieranie*. Nuž teda ja ti hovorím: raduj sa, apoštolská duša, pretože každý deň, čo sa míňa, si bližšie k Životu.

BOŽIA VÔĽA

Toto je kľúč od brány nebeského kráľovstva: *Do nebeského kráľovstva vojde iba ten, čo plní vôľu môjho Otca, ktorý je na nebesiach.*

Hľa, myšlienka, ktorá prináša pokoj a ktorú Duch Svätý vnuká tým, čo hľadajú Božiu vôľu: *Boh je môj pastier, nič mi nechýba*. Čo by mohlo znepokojovať dušu, ktorá úprimne opakuje tieto slová?

Viac ráz za deň sa spýtaj sám seba: *Robím v tejto chvíli to, čo by som mal?*

Je to otázka sekundy... Skôr než niečo začneš, pomysli si: Čo žiada Boh odo mňa v tejto záležitosti? A potom to s milosťou Božou vykonaj!

BOŽIA SLÁVA

„Bezo mňa nemôžete nič urobiť,“ povedal Pán. – A povedal nám to preto, aby sme si – tak ty, ako aj ja – nepripisovali zásluhy, ktoré patria jemu.

Nepochybne si si dobre očistil svoj úmysel, keď si povedal: Odteraz sa zriekam všetkej ľudskej vďačnosti a odmeny.

ZÍSKAVANIE NOVÝCH APOŠTOLOV

Zatiahni na hlbínu. Odvrhni svoj pesimizmus, ktorý z teba robí zbabelca. *Spustíte siete na lov*. Môžeš rovnako ako Peter povedať: *Ježišu, v tvojom mene budem loviť ľudí*.

Rozsieváč vyšiel... Rozsievaj zrno s rozmachom, apoštolská duša. – Vietor milosti ho odveje ďalej, keď brázda, do ktorej padne, nie je ho hodná... Rozsievaj a buď si istý, že zrno zapustí korene a prinesie hojnú úrodu.

Dobrym príkladom sa rozsieva dobré semeno; láska k blížnemu nás všetkých zaväzuje rozsievať.

MALIČKOSTI

Všetko rob z Lásky. Tak už nebudú malé veci, všetko bude veľké. Vytrvalosť v maličkostiach z Lásky je hrdinstvo.

Aký je len cenný malý skutok vykonaný z Lásky k Bohu!

Všimol si si, ako sa ľudská láska skladá z *maličkostí*? – Aj Božia láska sa tak skladá z *maličkostí*.

Veľké duše veľmi dbajú o maličkosti.

Uvedomil si si dakedy, aký vysoký súčet môže vyjsť z mnohých maličkostí?

Naozaj chceš byť svätý? Vykonávaj malé povinnosti každého okamihu: rob to, čo máš, sústreď sa na to, čo robíš.

Spĺňaj presne povinnosti, ktoré si máš plniť práve v tejto chvíli. Táto pokorná, jednotvárna, skromná práca je modlitbou, ktorá sa prejavuje tvojich skutkoch. Táto modlitba ťa pripravuje na získanie milosti vykonať inú veľkú, ďalekosiahlu a hlbokú prácu, o ktorej sníváš.

TAKTIKA

Apoštolská duša, si ako kameň, ktorý spadol do vody. Svojím príkladom a slovom urobíš prvý kruh na vode, potom ďalší... a ďalší... Zakaždým širší. Chápeš teraz veľkosť svojho poslania?

Ako sa mnohí ľudia snažia odísť zo svojho miesta, zo svojho prostredia. – Pováž, čo by sa stalo, keby každá kosť a každý sval v ľudskom tele chceli byť na inom mieste, než aké je im určené. Toto je vlastne dôvod nespokojnosti vo svete. – Zostaň, syn môj, na svojom mieste. Ako veľa môžeš stade vykonať na uskutočnenie Božieho kráľovstva!

Posilňuj svoju vôľu tak, aby Boh urobil z teba vodcu. Ak chceš, môžeš šíriť Božie slovo, ktoré je tisícnásobne požehnané a nikdy nemôže sklamať. Ak si veľkorysý... a konáš v súlade so svojou osobnou svätosťou, dosiaheš posvätenie iných: Kristovo kráľovstvo.

Svietiť ako hviezda... Túžba po výšinách a žiarivom lesku neba. Lepšie však je: horieť ako skrytá pochodňa a svojím žiarom zapalovať všetko, čoho sa dotkneš. – To je tvoj apoštolát. Preto si na zemi.

Pokoj. – Mier. – Intenzívny duchovný život. Bez náhlenia, bez túžby po zmenách môžeš na mieste, na ktoré ťa postavil život, pôsobiť ako mohutný zdroj duchovnej elektriny šíriacej svetlo a energiu, a pritom nestratiť nič z vlastnej sily a svetla.

Nemaj nepriateľov. – Maj len priateľov, a to po pravej ruke tých, čo ti urobili alebo chcú urobiť niečo dobré, a po ľavej ruke tých, čo ti uškodili alebo sa pokúsili uškodiť ti.

Nerozširuj sa o podrobnostiach *svojho* apoštolátu, iba ak by to osožilo tvojmu blížnemu.

Netrápte sa, že vás *poznajú* podľa vašich skutkov. – To je príjemná vôňa Krista. – Napokon, keď stále pracujete pre Neho, radujte sa, že sa naplňajú slová Písma: „Aby videli vaše dobré skutky a oslavovali vášho Otca, ktorý je na nebesiach.“

Súhlasím. Lepšie sa ti pracuje v dôvernom rozhovore, v rozhovore medzi štyrmi očami, ako pri verejnom vystúpení, na fóre pred tisícami poslucháčmi. Predsa však, ak je to potrebné, rečni!

Osamotené úsilie každého jednotlivého z vás nemá veľký účinok. Keď sa však spojíte v Kristovej láske, budete sa čudovať nad výsledkom vášho účinkovania.

Chceš sa stať mučeníkom? – Poviem ti, čo je na to potrebné: byť apoštolom a nenazývať sa ním, byť misionárom s poslaním a nenazývať sa misionárom; byť Božím mužom, a robiť dojem svetského muža: zostať nepovšimnutý!

DUCHOVNÉ DETSTVO

Keď sa stanete deťmi, nebudete mať starosti. Deti chytré zabudnú na nepríjemné veci a vrátia sa k svojim hrám. – Preto keď sa odovzdáte Bohu, nebudete mať na starosti a odpočiniete si v náručí svojho Otca.

ŽIVOT DETSTVA

Práca ťa natoľko vyčerpáva, že sa nedokážeš modliť. Si vždy v prítomnosti svojho Otca. – Keď sa s ním nemôžeš rozprávať, pohliadni občas naňho ako malé dieťa... a On sa na teba usmeje.

VOLANIE

Prečo sa neodovzdáš Bohu raz navždy... skutočne... teraz!?

Keď vidíš svoju cestu jasne pred sebou, kráčaj po nej. Prečo neodvrhneš zbabelosť, ktorá ťa zdržuje!

Teraz, keď si sa oddal Bohu, pros ho o nový život, o *pečať*, ktorou potvrdíš pravosť svojho poslania ako Božieho muža.

Bože, učiň z nás bláznov s nákazlivým bláznovstvom, ktoré pritiahne mnohých k tvojemu apoštolátu.

APOŠTOL

Horlivosť je božské šialenstvo apoštola, ktoré by si mal mať. Jeho znakmi sú: hlad po stretávaní sa s Majstrom, stála starostlivosť o duše a neotrasiteľná vytrvalosť.

V apoštoláte sa musíš celý oddať a seba úplne pokoriť, a nie vnucovať svoju osobnú mienku.

Dbaj na to, aby pri styku s tebou ostatní nemali pocit, ktorý ktosi niekde vyjadril výkrikom (nie bez príčiny): *Tých poctivých mám až po krk...*

Keď túžite venovať sa Bohu tu, vo svete, skôr ako učenosť je vám potrebná duchovnosť, úzke spojenie modlitbou s Pánom Ježišom; musíte nosiť neviditeľný plášť, ktorý zakryje všetky vaše city a vaše schopnosti: modliť sa, modliť sa, modliť sa: konať pokánie, konať pokánie, konať pokánie.

Lásku k Bohu a horlivosť pre duše musíš v druhých vzbudzovať tak, aby aj oni zapálili oheň v mnohých ďalších, z ktorých každý by potom tiež roznieť oheň v srdciach svojich kolegov na pracovisku. Koľko duchovnej energie na to potrebuješ! – A akú veľkú zodpovednosť máš za to, keby si ochladol! A – nechcem na to pomyslieť – aký by to bol hrozný čin, keby si dával zlý príklad!

Stáť na čele apoštolskej práce znamená byť pripravený strpieť všetko a od všetkých s nekonečnou láskou.

Zbav sa pocitu *samolúbosti*, ktorá oddeľuje tvoju dušu od duší, ktoré sa ti približujú. – Počúvaj ich. Rozprávaj jednoducho, lebo len tak sa tvoja apoštolská práca rozšíri a bude prinášať ovocie.

Pamätaj však, že kdekoľvek si, môžeš a musíš sa stať svätým, lebo preto si tam, kde si.

APOŠTOLÁT

Musiš byť *Božím mužom*, mužom vnútorného života, mužom modlitby a obety. Tvoj apoštolát musí vytrysknúť z tvojho prehojného *vnútorného života*.

Keď vykonávaš svoj *apoštolát nenápadnosti a dôverných rozhovorov*, nevrav mi, že nevieš, čo povedať, keď je to potrebné. – Pripomeniem ti slová žalmistu: *Pán vkladá do úst svojich apoštolov slová plné účinnosti*.

Je v ľudskej povahe nevážiť si to, čo nemá veľkú cenu. Preto som ti odporúčal *apoštolát nedávania*. Nikdy nezabudni vyžadovať a vziať si to, čo sa právom a rozumne žiada za určitý výkon tvojho povolania, keď je tvoje povolanie nástrojom tvojho apoštolátu.

VYTRVALOSŤ

Začínať dokáže každý, vytrvať len svätý. Kiež tvoja vytrvalosť nie je len slepým následkom prvého podnetu, dielom zotrvačnosti; kiež je to uvážená vytrvalosť.

Povedz mu: *Tu som, volal si ma!*

Vybočil si z cesty a nevrátil si sa, lebo si sa hanbil. Bolo by logickejšie hanbiť sa za to, že sa nedokážeš polepšiť.

Pestuj v sebe a zachovávaj ten vznešený ideál, ktorý sa v tebe práve zrodil. – Uvažuj, koľko kvetov rozkvitá na jar a ako málo z nich prináša ovocie.

Nedostatok odvahy, malomyselnosť, je nepriateľom tvojej vytrvalosti. Ak nebudeš bojovať proti tomuto nedostatku, staneš sa najprv pesimistom a potom vlačným. Buď optimista.

Stálosť, ktorou nič neotrasie. – Tá ti chýba. Pros o ňu Pána Ježiša a snaž sa zo všetkých síl, aby si ju dostal, pretože je najlepšou zárukou, aby si neodbočil z plodnej cesty, ktorú si si vybral.

Nemôžeš *vystúpiť* vyššie. – Nie je to čudné – po takom páde!.. Vytrvaj a *vystúpiš*. – Pamätaj, čo napísal istý duchovný spisovateľ: Tvoja úbohá duša je ako vták, ktorý má krídla zalepené blatom. Je potrebné nebeské slnko a osobné malé i stále úsilie, aby sa vykorenili tieto náklonnosti, predstavy, ochabnutosť: všetko blato, ktoré sa ti lepí na krídla. Zistíš, že si voľný. – Keď vytrváš, *vystúpiš*.

Ďakuj Bohu, ktorý ti pomohol, a raduj sa zo svojho víťazstva. – Aká hlboká radosť je v tvojej duši, odkedy reagovala na milosť!

Argumentuješ... dobre, chladne: koľko dôvodov na zanechanie tvojej práce! – A niektoré z nich sa zdajú byť presvedčivé. Vidím, nepochybne máš dôvody. – Ale nemáš pravdu.

Opustilo ma nadšenie, napísal si mi. – Nemáš pracovať z nadšenia, ale pre Lásku, s vedomím povinnosti, čo znamená – sebazaprenie.

Osamotenosť, odlúčenosť: skúšky tvojej vytrvalosti. – Svätá omša, modlitba, sviatosti, obety, spoločenstvo svätých – to sú zbrane, s ktorými zvíťazíš v skúške.

Neotrasiteľný: taký musíš byť. – Ak tvoju vytrvalosť narušia slabosti iných alebo tvoje vlastné, vytvára to veľmi smutný obraz o tvojom ideáli. Rozhodni sa raz navždy.

A čo je tajomstvo vytrvalosti? Láska. – Zamiluj sa a neopustíš Ho.

**„Všetci sme povolání k svätosti,
pri vykonávaní svojej práce
a plnením každodenných povinností
v kresťanskom duchu.“**

Josemaría Escrivá
(bol vyhlásený za svätého 6.11.2002)

ZIMNÉ ZAMRZNUTIE

individuálne duchovné cvičenia v tichu

Denný program

8:00 Raňajky

8:30 Modlitba, meditácia, Evanjelium, prechádzky...

(4 hodiny)

12:30 Obed

13:30 Modlitba, meditácia, Evanjelium, prechádzky...

(4 hodiny)

17:30 Večera

18:30 Modlitba, meditácia, Evanjelium...

(2-3 hodiny)

cca 22:00 Nočný odpočinok

SOTO®

Spracoval Martin Ruksak Krška

www.ruksak.sk